

Liikunnan *ammattilainen*

Liikunta-alan koulutuksissa uusia tuulia

Engon
edustaja
Suomessa

KESSU
PART OF SGN GROUP

KESSU OY on markkinajohtajan asemassa oleva maailman suurimpien rinne- ja latukoneiden sekä lumetusjärjestelmien maahantuoja niin Suomessa kuin Baltian maissakin. Kattavaan tuotevalikoimaamme kuuluvat mm. PistenBully-rinne- ja latukoneet, Engon jäänhoitokoneet, TechnoAlpin-lumetuslaitteet sekä kotimaiset, Keiteleellä valmistettavat latulaitteet. Tuotteidemme ensiluokkaisen toiminnan takaa koko Suomen kattava huoltoverkosto.

Yhteystiedot ja lisätietoja:

Kessu Oy, Juurakkokuja 4, 01510 Vantaa, puh. 09 664 404, contact@kessu.fi, www.kessu.fi

TECHNOALPIN®
snow experts

PistenBully

LATURULLAT

LATULAITTEET

engo
ice arena equipment

Liikunnan
ammattilainen

Julkaisija ja kustantaja

Suomen Liikunnan
Ammattilaiset SLA ry
Karjalankatu 26,
15150 Lahti
toimisto@sla-ry.fi
www.sla-ry.fi

Päätoimittaja, ilmoitusmyynti

Johanna Manninen
johanna.manninen@sla-ry.fi
040 5567 040

Tomitussihteeri

Petri Vilkkio
ideatampere@kolumbus.fi

Toimituskunta

Johanna Manninen
Petri Vilkkio
Katri Klinga

Ulkoasu ja taitto

Tuija Lautiainen /
Idea-Tampere
Petri Vilkkio Oy

Ilmoitusmyynti

Johanna Manninen
johanna.manninen@sla-ry.fi
040 5567 040

**Tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
toimisto@sla-ry.fi

Painopaikka

PunaMusta Oy
Tampere 2021

ISSN 1799-8212

Lehti ilmestyy vuonna 2021
viikoilla 8, 20, 36, 50

Lehden vastuu ilmoituksessa
olevasta virheestä tai
ilmoituksen julkaisematta
jäämisestä rajoittuu korkeintaan
ilmoituksen hintaan.

Kannen kuva

Kannen kuvassa Lahden
Kariston asuinalueen hiihtolatu.
Kuva Johanna Manninen

SLA

Pääkirjoitus

Mitä kaikkea sana "liikuntakulttuuri" pitää sisällään?

Käsitteillä ja termeillä on väliä

Yhdistyksellämme on hieno ja ytimekäs nimi: Suomen Liikunnan Ammattilaiset. Olen toki hieman jäävi arvioimaan nimeä, koska olen aikanaan ollut perustamisvaiheessa mukana silloisessa hallituksessa nimivalintaa pohtimassa. Mutta joka tapauksessa nimeen sisältyy vahvoja elementtejä: Suomi - Liikunta - Ammattilaiset. Sanat kuvaavat sitä, millä maantieteellisellä alueella jäsenistömme toimii, mikä on alamme ja että koemme kaiken lisäksi hallitsevan alan, jolla toimimme. Olemme ammattilaisia. Nimmemme ydin on liikunta. Se, mitä se tänä päivänä tarkoittaa, on isossa murroksessa ja käsitteen tulkinta vaihtelee. Arjen liikuntahallinnon työtehtävissä tämä näkyy välillä päivittäin.

Likesin erikoistutkija **Kati Lehtonen** kuvaa tilannetta tuoreessa haastattelussaan osuvasti: "Liikuntakulttuurin yhteisestä ymmärryksestä ei jää kovin paljon jäljelle tilanteessa, jossa siitä tulee arvope rustaltaan henkilökohtainen tai tietyn sidosryhmän itse määrittelemä. Julkisen politiikan kannalta olisi keskeistä, että jakaisimme yhteisen käsityksen siitä, mitä liikuntakulttuuri on" (Kulttuurintutkimus-lehti)

Liikuntahallinnon ja -johtamisen työtehtävien kannalta katsottuna tämä liikuntakulttuurin tulkintojen skaalan laajentuminen aiheuttaa kasvavaa päänsäryä. Resurssien kohdentamis- ja priorisointikeskustelu paikallisella tasolla esimerkiksi eri lajien seuratoimintaan, kaupunkiympäristön liikkumismahdollisuuksiin yleisesti, liikkumattomuuden ehkäisemiseen, urheilutapahtumiin, rakentamiseen, avustamiseen ym. liittyy osoittaa tämän hyvin. Varsinkin näin kunnallisvaalien alla "liikuntaa" on hyvin monenlaista, keskustelijasta ja intressipiiristä riippuen.

Aikamme vitsauksen, koronaviruksen, edelleen vaivattessa yhteiskuntaa ympäri maailman keskustelu kulminoituu myös eri tavalla tulkittuihin käsitteisiin ja termeihin kuten "harrastaminen", "kilpailu" ja vaikkapa "ammattimainen urheilu". Tilanteesta ja käytettävien termien näköpiirissä olevasta vaikutuksesta riippuen esimerkiksi lasten ja nuorten liikunta on ollut välillä harrastamista ja välillä taas tavoitteellista kilpailua, jolle kuuluisi poikkeuskohtelu.

Kun tuleva valtuustokausi käynnistyy kunnallisvaalitulosten selvittyä, ja tulevaisuus jossain vaiheessa palaa muistuttamaan aiempaa, käsitteiden ja tulkintojen tarkentamistarve alallamme korostuu. Se, mitä liikunnalla ja urheilulla tarkoitetaan tulevassa maailmassa, on olennaista myös paljon puhutussa ikäsuusaiheessakin eli "liikunnan yhteiskunnallisessa perustelussa". Määrittelyn tarve korostuu myös esimerkiksi siinä, millaiseksi liikunta-alan koulutusjärjestelmien tulevaisuus muodostuu, miten 2030-luvun liikunnan ammattilaiset koulutetaan.

Me kaikki alan ammattilaiset olemme käsitteiden määrittämisessä tärkeässä roolissa. Se, mikä taho määrittelytyötä maassamme johtaa, jää kuitenkin nähtäväksi. Onko se valtion, kaupunkien ja kuntien vai järjestökentän vetovastuulla? Entä Suomen Olympiakomitean?

Varmastikin kaikkien yhdessä.

Mutta sitä vastoin käsitteiden "olympia", "komitea" ja "liikunnan yhteiskunnallinen perustelu" yhteensovittaminen jää jotenkin pohdittamaan.

Tommi Lanki

Kirjoittaja on Lahden kaupungin liikuntatoimenjohtaja ja Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry:n hallituksen jäsen.

Lapuan liikunta- ja nuorisotoimen päällikkö Niko Savinainen, hyvinvointiohjaaja Heli Hyvärinen-Näykki ja kaupunginjohtaja Satu Kankare uudessa ja upeassa Ritavuoren koulussa.

8

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Lukijalle.....	5
Harrastamisen Suomen malli: Koulupäiviin maksuttomia harrastuksia	6
Lapuan onnen resepti liikuttaa	8
Liikunta-alan koulutus on laaja kokonaisuus	12
Liikunnan koulutustarjonta Haaga-Heliassa laajenee.....	16
Varalan, Haaga-Helian ja TAMKin AMK-tasoinen liikunta-alan koulutus laajenee Tampereella	17
Liikuntapaikka-ala kouluttaa liikuntapaikkahoitajia ja liikuntapaikkamestareita	18
Yhä suosituimmassa e-urheilussa kilpaillaan pelien maailmassa	20
Kolumni.....	22
Suomen Urheiluopisto – työelämäyhteistyötä kehittämässä!	23
Vieraskynästä	25
Kultaa kouluttajille -hanke kutsuu ikääntyneiden liikunnan osaajat yhteen.....	26
Puolueet linjasivat liikunnan ja urheilun tavoitteitaan.....	31
Vaalipaneelikiertue 2021	33
Liikunnan päätöksenteko kunnissa muutosten tuulissa.....	34
SLA ry palvelee.....	37

Pajulahdesta e-urheiluun erikoistuvia liikuntaneuvoja.

Kuntavaalit 2021 vaalipaneeli ja jäsenkysely.

Lukijalle

Hyvä lukija

Vuoden vaihtuessa tulee aina mietittyä, mitä alkava vuosi tuokaan tullessaan. Usein lisäpotkua (työ)elämään haetaan koulutuksella. Tästä inspiroituneena vuoden ensimmäisen lehden teemaksi valikoitui liikunta-alan koulutus. Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry:n yhtenä olemisen ytimenä on alamme arvostuksen lisääminen, ja koulutus liittyy tähän missioon olennaisena osana.

Johanna Manninen
päätoimittaja

■ Tämän lehden teemasivuja koostettaessa päällimmäisenä on ollut yksi tavoite: alan koulutustarjonnan selkeä esittely. On alan arvostuksen kannalta merkityksellistä, että me alalla pidempään olleet olemme tietoisia liikunta-alan opinahjoista, osaamme näyttää suuntaviivoja alasta kiinnostuneille sekä hakeutua itse jatkokoulutuksiin.

Liikunta-alan koulutus ja työmahdollisuudet ovat kehittyneet ja monipuolistuneet merkittävästi sitten 1990-luvun lopun. Vielä parikymmentä vuotta sitten ajatus liikunta-alalla työskentelemisestä taisi kiteytyä jumppamaikan liikuntatunteihin. Nyt voi käydä jopa niin, että alasta kiinnostuneen pää menee suuresta koulutusvalikoimasta pyörryksiin, kuin lapsella karkkikaupassa konsanaan. Tarjonta on monenkirjavaa, aina viikonlopun Personal Trainer koulutuksesta tohtorin tutkintoon.

Toimittajamme Katri Klinga on haastatteluun koonnut artikkelin alan koulutusmahdollisuuksista, ja lehden sivulta voit lukea lisää koulutustarjonnasta. Pääpaino on opistojen, ammattikorkeakoulujen ja yliopiston koulutuspolkujen esittelyssä.

Koulutuksen teemasivuilta löytyy myös Santasportin toimitusjohtajan Mika Kulmalan kolumni. Vieraskynään puolestaan on tarttunut Kaisa-Mari Jama, joka tekee väitöskirjatutkimusta liikunta-alalta valmistuneiden uratarinoista. Kaisa-Marin ja Mikan tekstejä lukiessa tulee eittämättä mieleen, että ura liikunta-alalla pitää sisällään erilaisia vaiheita sekä myös pohdintoja siirtyäkö aivan muihin hommiin. Toisaalta liikunta-alan ammattilaiseksi voi myös kouluttautua jo muuta työelämää nähneenä.

Liikunta-alan koulutuksen perustana on myös se, että oppilaitoksista löytyy Kauppisen Matin ja Riekin Martin kaltaisia henkilöitä, jotka vuodesta toiseen jaksavat puurttaa alan koulutusmahdollisuuksien kehittämisen eteen.

On tärkeä elää ajan hermolla ja reagoida työmarkkinoiden tarpeisiin. On osattava ennakoida opiskelijoiden mahdollisuuksiin sijoittua työelämään ja tarkistaa sopivin väliajoin koulutussisältöjä vastaamaan työelämätarpeita. Esimerkiksi opistoista valmistuneilla liikuntaneuvojilla on tänä päivänä käytyä erilaiset oppitunnit kuin mitä on 1990-luvun liikunnanohjaajilla, johtuen juurikin yhteiskunnassa tapahtuneista muutoksista. Tästä yhtenä esimerkkinä ovat sivulla 20 esittelyssä olevat e-urheiluun erikoistuvat liikuntaneuvojat.

Kevään kuntavaalitkin kolkuttelevat ovelta. Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry toteuttaa yhdessä aluejärjestöjen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa vaalipaneelikiertueen Rovaniemellä, Jyväskylässä, Tampereella ja Lahdessa. Tavoitteena on tuoda liikunta mukaan vaalikeskusteluihin. Kuntavaaleissahan vaikutetaan seuraavaksi neljäksi vuodeksi kuntien liikuntapalveluihin. Selvitimme jäsentemme toiveita kuntavaalien teemoiksi ja siitä lisää lehden sivulta 31. Kysyimme myös puolueilta niiden kuntavaalien liikuntateemoista, ja esiin nousi ajatuksia aina pyöräilyteistä lasten ja nuorten harrastemaksuihin.

Lehden pääkirjoituksessa Tommi Lanki pohtii juuri tätä aihetta; ”liikkumisen kenttä on laava, käsitteet ja termit määrittelemättä ja ammattilaisten resurssit rajalliset.”

Tähän loppuun nuoruusvuosieni treenikirjan kannen tsemppiteksti kuvaamaan myös koulutuksen tärkeyttä: ”Kehitys loppuu tyytyväisyyteen”.

Mielenkiintoisia lukuhetkiä vuoden ensimmäisen lehden parissa!

Johanna

- Ratsastusta, ruuanlaittoa, kuvataidetta, parkouria, pelisuunnittelua ja jalkapalloa**
- Opetus- ja kulttuuriministeriön koululaiskyselyyn 2020 osallistui ennätyselliset 197 040 lasta ja nuorta. Koululaisia kiinnostavat koulupäivän yhteydessä monet uudet harrastukset. Kyselyn mukaan peräti 55 prosenttia haluaa aloittaa jonkun uuden harrastuksen. Koululaiset saivat valita suosikkiharrastuksiaan ja harrastuksia, joita haluaisivat kokeilla 76 harrastuksen valikoimasta.
 - Alakoululaisten toiveharrastuksia ovat parkour, kiipeily, ruuanlaitto, eläinkerho, kuvataide, lumilautailu tai laskettelu sekä jalkapallo.
 - Yläkoululaisten suosikit ovat kuntosali, lumilautailu tai laskettelu, ruuanlaitto, keilailu, ampumaurheilu tai jousiammunta sekä mopon korjaus ja biljardi.
 - Tytöillä ja pojilla on eri toiveharrastukset. Tyttöjen toiveena on ratsastus, ruuanlaitto, kuvataide, eläinkerho, tanssi, kiipeily ja agility. Pojilla kärjessä ovat parkour, pelisuunnittelu tai koodaus, jalkapallo, mopon korjaus, BMX-pyöräily tai maastopyöräily, metsästäys sekä lumilautailu tai laskettelu.
 - Tytöillä on kiinnostusta kokeilla myös elokuvakerhoa, kädentaitoja, muotipiirtämistä ja valokuvausta. Pojat kokeilisivat historiakerhoa, arkkitehtuuria sekä media-, video- ja valotaidetta.

Harrastamisen Suomen malli

Koulupäiviin maksuttomia harrastuksia

Uusi harrastamisen Suomen malli edistää harrastamista kouluissa. Kuntien liikuntatoimilla ja urheiluseuroilla on vahva rooli uudistuksessa. Rahaa on jaossa poikkeuksellisen paljon. Pysyvä rahoitus alkaa vuonna 2021. Pilotointi on käynnissä syksyn 2020 haun perusteella ja uusi pilottihaku aukeaa keväällä 2021.

■ **Teksti: Katri Klinga**
Kuva: Kouvolan kaupunki

Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteyteen. Päättävöitynä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Uudistuksessa on kyse hallitusohjelman toimeenpanosta. Harrastamisen Suomen mallin valmisteluryhmän sihteerinä toiminut Liikkuva koulu -ohjelman ohjelmajohtaja **Antti Blom** kertoo, että toimenpiteeseen on varattu 14,5

miljoonan euron pysyvä rahoitus vuodesta 2021 eteenpäin. Syksyllä 2020 Aluehallintovirastot myönsivät hankkeen pilotointiin yhteensä 6,4 miljoonaa euroa avustuksia 112 kunnalle.

- Uusi haku aukeaa keväällä, toteaa Blom. Hän sanoo uskovansa, että harrastamisen Suomen malli voi tehdä jatkumoa myös kuntien Liikkuva koulu -toiminnalle.
- Koulujen ja kuntien Liikkuva koulu -vastuuhenkilöt eli koordinaattorit ovat jo vuosia koordinoineet yhteistyöverkostoja muun muassa harrastamisen edistämisessä. Verkostoja ja kokemuksia voidaan hyödyntää Suomen mallissa, ja kuntien on mahdollista saada mallin kautta lisäresursseja koordinoiminnin ja kerhojen järjestämiseen, Blom sanoo.

Kouvolassa neljä pilottikoulua

Kouvolan kaupunki on saanut keväällä toteutettavalle pilotilleen 80 000 euron rahoituksen. Omarahoituksen osuus on 20 000 euroa. Rahoituksella kustannetaan harrastusten järjestäjien palkkioita sekä tila-, materiaali- ja palkkakustannuksia.

Kaupungin liikuntapäällikkö **Teemu Mäkipaakkanen** pitää uudistusta merkittävänä. Hän toteaa asian olevan lähellä hänen sydäntään ja pitää suurena kunniana, että Kouvola on valittu mukaan pilotteihin.

- Selkeänä tavoitteena meillä on, että toiminta vakiintuu pysyväksi. Myös Liikkuva koulu -toiminta jatkuu ja tarjoaa mukavasti rajapintoja.

Kouvolan pilotissa on mukana neljä koulua, joissa on yhteensä noin 700 oppilasta. Yksi kouluista on erityiskoulu. Mukana ovat luokat 1-9.

Tavoitteena on 500 kerhotuntia kevään aikana. Ne tapahtuvat koulujen tiloissa tai koulujen lähistöllä. Työtä tekemään palkataan harrastuskoordinaattori, joka tuntee hyvin koulumaailman. Haasteita tuottaa koronapandemia, koska ulkopuoliset eivät ehkä pääse koulun tiloihin juuri nyt. Lisäksi tunti-kehysten sisään ei ole vielä päästy, vaan asia siirtyy seuraavalle lukuvuodelle.

Kouvolassa on tehty koululaiskysely har-

rastamisen toiveista, ja tulokset ovat samansuuntaisia kuin valtakunnallisessa kyselyssä. Mukana toivelistoilla on paljon muutakin kuin liikuntaa.

Kouvolan ohjausryhmä on laaja, ja työtä on valmisteltu ajoissa. Mukana on 19 henkilöä muun muassa liikunnasta, urheiluakatemista, kulttuurista, kirjastolta, kansalaisopistolta, Mannerheimin Lastensuojeluliitosta ja seurakunnasta.

- Toivon, että mahdollisimman moni kaupunki ottaa haasteen vastaan. Tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen, Mäkipaakkanen painottaa.

Turku liikkeelle kaikissa kouluissa

Turku edistää lasten ja nuorten harrastamista koulupäivien yhteydessä omalla noin 120 000 euron harrastamisen Suomen mallin pilotillaan. Kaupungin sivistys- ja vapaa-aikatoimialat ovat yhdessä toteuttamassa pilottihanketta. Laajassa harrastamisen ohjausryhmässä sekä käytännön työtä tekevässä harrastamisen työryhmässä on toimijoita sivistystoimesta vapaa-aikatoimeen.

Ohjausryhmän sihteeristön ja työryhmän jäsen liikuntasuunnittelija **Jaakko Saarinen** kertoo, että kaikki Turun koulut ovat tavalla tai toisella mukana pilotissa.

- Liikkuva koulu -toiminnassamme on jo aiemmin painotettu harrastustoimintaa. Suomen malli antaa avaimia uusiin kokeiluihin. Koululaiskyselyn tulokset antavat mielenkiintoista tietoa toiveharrastuksista. Mukana on paljon ei niin perinteisiä harrastuksia ja lajikirjo on laajentunut. Liikuntaa on mukana, mutta aika vähän kuitenkin, Saari-nen pohtii.
- Lasten ja nuorten harrastamisen edistämisen projektipäällikkö **Rebekka Hermonen** on myös mukana ohjausryhmän sihteeristössä ja harrastamisen työryhmässä. Hyvin lasten arjen tunteva Hermonen puhuu myös harrastamisen esteiden tunnistamisesta ja lasten tukemisesta. Esimerkiksi välipalalle saatetaan olla suuri tarve koulupäivän jälkeen. Hänen mukaansa harrastamisen esteet pitää ensin tunnistaa ja sitten poistaa.
- Kaikkien Turun koulujen mukana olo tarkoittaa esimerkiksi sitä, että pilottivaiheessa panostetaan paljon yhteiseen viestintään. Pilottivaihe kestää kesäkuun alkuun, jolloin koulujen kevtlukukausi päättyy. Aikaa ei siis ole hukattavaksi. Korona tuo omat haasteensa.
- Kevät on kokeilun, kehittämisen ja valmistelun aikaa, ja ensi lukuvuonna päästään laajentamaan hyväksi todettuja toimintamuotoja useampiin kouluihin, projektipäällikkö tiivistää. ■

Lapuan onnen resepti liikuttaa

Lapua on Etelä-Pohjanmaalla sijaitseva 14 500 asukkaan liikunnallinen ja urheilullinen kaupunki. Olympiatason menestyjiä löytyy paikkakunnalta keihäänheitossa ja painissa. Suomen huipputasolla pelataan pesäpalloa, koripalloa ja futsalia sekä suunnistetaan ja voimannostetaan. Huippu-urheilun lisäksi Lapuan onnen resepti tarjoaa liikuttavaa tekemistä ihan jokaiselle.

■ Teksti: Katri Klinga
Kuvat: Tuula Tervonen ja Lapuan kaupunki

Kolme vuotta sitten Lapualla kaupunginjohtajana aloittanut **Satu Kankare** kertoo, että liikunta on vahvasti mukana kaupungin strategiassa.

– Tavoitteenamme on asukkaiden hyvinvointi ja heidän tyytyväisyytensä kaupungin tarjontaan. Liikunta on tärkeä osa hyvinvointia. Strategian lupaukset rakentuvat vahvuuksille ja Lapuan vahvuutena on aina ollut liikunta, Kankare toteaa.

Lapualla uskalletaan kokeilla, eikä epä-

onnistumisia pelätä. Kaikki kokeilut ja hankkeet eivät aina onnistu ja sekin on ihan ok. Kokeileva innovointi on Lapuan tapa toimia. Pohjanmaalla on myös tapana tehdä se, mitä luvataan. Asioita tapahtuu.

Kankare sanoo kaiken lähtevän kaupungin henkilöstön hyvinvoinnista. Kaupungin palvelukeskukset, joita ovat tekninen, hallinto, sivistys ja perusturva, jakavat tietoa toisilleen ja toimivat hyvässä yhteistyössä. Yhdessä saadaan enemmän aikaan, sillä ovathan asukkaat kaikille yhteisiä.

Kankare iloitsee esimerkiksi uudesta upeasta Ritavuoren koulusta.

■ Lakeuksien keskeltä löytyy Simpsiön laskettelukeskus, jossa on kuusi rinnettä sekä valaistut hiihtoladut, pulkkamäki ja hyppymäki.

– Voisi jopa sanoa, että koulumme on rakennettu liikuntatilojen yhteyteen, eikä liikuntatilat koulujen yhteyteen, kaupunginjohtaja naurahtaa.

Lapua on lapsiperheiden kaupunki. Lapset ovat päässeet suunnittelemaan koulujen piha-alueita ja ulkoilualueiden seikkailurataja. Kaupunginpuutarhuri on lähtenyt innolla mukaan.

Lapualla vapaa-ajan liikunta ja harrastaminen eivät kilpaile huippu-urheilun kanssa. Kaupunginjohtaja näkee enemmän synergiaetuja, sillä kilpaurheilu herättää innostusta ja ihailua ja saa ihmiset liikkeelle tavoitte-

lemaan unelmiaan.

Hiihdosta omakohtaisena liikuntamuotona nauttivalla Kankareella ei ole suurempia toiveita tulevaisuudelle. Tosin koronapandemian hän toivoo jo hellittävän.

– Voisimme jo mennä sosiaalisempaan suuntaan ja tavata enemmän toisiamme, vaikka paljon saatiin viime vuonna tehtyä poikkeusoloista huolimatta.

Liikunta ei tunne rajoja

Lähivirkistysalue Simpsiön kuntoportaiden ansiosta lakeuksilla myös kiipeillään. Simp-

siö tarjoaa mahdollisuuden jopa laskettelemaan. Kaupungissa on panostettu vähävaraisten lasten ja nuorten liikuntaan, tehty kulttuurin ja matkailun yhteishanketta, eikä ikäihmisiäkään ole unohdettu.

Liikunta- ja nuorisotoimen päälliköksi Lapualla vuoden 2018 elokuussa siirtyneen **Niko Savinaisen** toimenkuva on laaja. Ennen Lapuaa hän työskenteli vuodesta 2010 Kurikassa ja naureskelee olevansa nyt päivitetty versio aiemmasta itsestään. Kurikassa edelleen asuva ja seuratoiminnassa vapaa-ajallaan aktiivinen Savinainen ei halua rakentaa rajoja tai esteitä tekemiselle.

– Esimerkiksi samoista nuorista puhutaan niin nuorisotoimessa kuin liikunnassa, toteaa liikunta- ja nuorisotoimen päällikkö.

Työhön kuuluu muun muassa liikuntakäytävistä, johtamista, hallintoa, markkinointia ja seuratoimintaa.

Tiiviissä, pienessä yhteisössä on tehty pitkään töitä yhdessä. Kaupungin tekniselle puolelle jokin aika sitten siirtyneet kolme työntekijää ovat hyvin mukana tiimissä.

– Liikunta on vain 1-1,5 prosenttia kaupungin budjetista, joten tehokkaasti on toimittava. Kokoonsa nähden liikunta näkyy Lapualla isosti muun muassa pääsarjatasolla pelaavien Lapuan Virkiän naisten pesäpallojoukkueen ja koripallojoukkue Kobra-Basketin kautta, Savinainen pohtii.

Hän tasapainottelee työssään terveysliikunnan ja huippu-urheilun tarpeiden välissä. Esimerkiksi muutaman vuoden päästä Kuhavalla järjestettävässä Suomen suurimmassa urheilutapahtumassa, Jukolan Viestissä, ollaan ilman muuta mukana.

Lähiluontomatkailu on ollut jo ennen koronapandemiaa suosittua, mutta nyt se on räjähtänyt käsiin.

– Kävimme läpi luontoreittien opasteita sellaisen henkilön kanssa, jolle alue on vieras ja se avasi silmiä. Itsellemme alue on niin tuttu, että emme enää välttämättä huomaa puutteita.

Hankkeita systemaattisesti

Savinainen on hankkeiden taitaja. Hän toteaa, että ilman hankkeita homma ei toimi, resurssit ovat sen verran pienet.

Hankerahaa haetaan sellaisista kohteista kuin AVI, OKM, Leader ja ELY. Liikkuva koulu, Liikkuva opiskelu ja Voimaa vanhuuteen ovat myös tuttuja.

– Liikun rajapinnoissa. Näen urheiluseurat tärkeinä, mutta suuntaan myös kulttuurin suuntaan. Kuntoportaamme ovat täynnä valotaidetta. Osalle liikkujista urheilu ei ole ainoa motiivi liikkua. Joillekin itse liikkuminen on toissijainen asia, ja taidetta nähdäkseen tulee liikuttua. Sama asia toteutuu marjametsällä, yhtäkkiä on tullut liikuttua useita kilometrejä kuin sattumalta.

Savinainen on erityisen iloinen juuri kun- ➔

■ **Yhteistyö sujuu. Hyvärinen-Näykki, Kankare ja Savinainen saivat juuri ilouutisen, että Lapua on saanut Harrastamisen Suomen mallin pilottiin 160 000 euron rahoituksen.**

toportaista, joissa pääsevät liikkumaan lonkkaleikatut ja jalkapalloilijat. Pimeällä portaiden valomato kiemurtelee innostavasti.

– Oikeastaan ajattelen niin, että uudistuva taide voi innostaa vähän samaan tapaan kuin sosiaalisen median insta-tarina, joka katoaa vuorokauden jälkeen. On siis pysyvästi aktiivisena nähdäkseen kaiken. Urheilutalon kuntosalin toteemieläimiä kohdatessaan voi miettiä, miltä minusta tänään tuntuu, olenko puuma, sarvikuono vai leijona.

Myös virtuaaliympäristöt viehättävät Savinaista.

– Lapset voivat itse rakentaa elämyspuiston. Kaikki itse tehty innostaa enemmän kuin valmiina saatu. Kuntalaiset voisivat

osallistua viemällä kottikärryillä itse soraa sorapoluille, Savinainen innostuu.

Hän luottaa havainnointiin, jota lapset ja aikuisetkin tekevät. Savinaisen mukaan sitä kautta saa paljon tietoa ja uusia ideoita, sillä ihmisten puhe ja käyttäytyminen eivät aina kohtaa. Työpajat ja testiryhmät auttavat ymmärtämään asioita.

Hanketyö tuntuu helpolta.

– Sen verran olen hankkeita tehnyt, että tiedän, mitä lopussa kysytään. Kysymyksiin on helppo valmistautua. Karsin kaikista hankkeista pois turhan, sellaisen mikä ei tuota lisäarvoa. Tekemiseni on hyvin systemaattista.

Idearikas, innostunut ja järjestelmällinen

mies on suorittanut ylemmän AMK-tutkinnon Haaga-Heliassa ja jatko-opiskelee Oulussa palveluliiketoimintaa.

Elintapaohjauksella hyvinvointia

Lapua huomio kiinnittyy myös ihmisten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja työikäisiin. Lapuan toinen Hyvinvointiohjaus-hanke käynnistyi keväällä 2020 ja jatkuu maaliskuun 2021 loppuun. Liikuntatoimi hallinnoi hanketta, jonka kohderyhmänä ovat kaupungin henkilöstö sekä terveyspuolelta lähetteillä ja Perhekeskus –työn kautta tulevat asiakkaat. Hankkeeseen osallistuminen on maksutonta.

– Ohjaus on kokonaisvaltaista terveyden edistämistä henkilökohtaisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Pääpaino on liikunnassa, ravinnossa, unessa ja niiden avulla arjessa jaksamisessa, kertoo hyvinvointiohjaajana toimiva **Heli Hyvärinen-Näykki**.

Hyvärinen-Näykki on koulutukseltaan liikunnanohjaaja sekä terveystieteen maisteri pääaineenaan liikuntalääketiede.

Ohjaus sisältää hyvinvointiohjaajan tapaamisen keskimäärin 4-6 kertaa ja lisäksi esimerkiksi yksilöllisiä liikuntakokeiluja. Henkilökohtaiset tapaamiset ajoittuvat puolen vuoden mittaiselle jaksolle. Yhteyttä voidaan pitää lisäksi puhelimitse.

Toinen hankekausi on käynnissä. Ensimmäisen hankekauden tulokset kertovat onnistumisista. Ohjauksen aloitti silloin 37 henkilöä, joista kolme oli miehiä. Suurin osa aloittaneista oli kaupungin työntekijöitä ja

■ **Kuntoportaita kipuavat kaikki, lonkkaleikatusta jalkapalloilijoihin.**

heidän keski-ikänsä oli 44,8 vuotta. Koko prosessin ajan mukana oli 35 henkilöä eli sitoutuneisuus oli hyvä. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat noin 45 000 euroa, josta hankerahoituksen osuus oli nelisenkymmentä prosenttia.

– Laboratoriomittauksia, kuten veren paastokeria ja kolesterolia, ei päästy mittaamaan suunnitellulla tavalla koronan vuoksi, mutta osallistujien kokemus hyvinvointi nousi arvostuksesta 6,5 arvostamaan 8-. Työssä jaksaminen koheni ja liikunnan määrä nousi kolmesta viikotunnista neljään ja puoleen tuntiin. Tyypilliset kävelylenkkeilijät ryhtyivät tekemään myös lihaskuntoharjoittelua. Tämä on erittäin hyvä tulos, iloitsee Hyvärinen-Näykki.

Toiveissa on saada mukaan enemmän osallistujia lääkäreiden lähetteellä. Lähetettävät tahot ovat tietoisia mahdollisuudesta, mutta lääkäriin saapunut potilas ei ehkä aina ole valmis muutokseen.

– Moni asiakas menee lääkäriin, jotta saa avun heti. Elintapaohjauksessa joutuu tekemään asioita itse, eikä saakaan vain lääkettä vaivaan. Tämä saattaa olla syy, miksi asiakkaat eivät ole kovin helposti valmiita ottamaan vastaan lääkärin lähetteitä elintapaohjaukseen, hyvinvointiohjaaja arvelee. ■

Luontopoluille, hiihtoladuille ja ulkoilualueille

kunnon opasteet

Kyltti.fi:stä saatte selkeitä ja kestäviä tienviittoja ja info-
tauluja sekä niiden telineitä. Voimme tarvittaessa tarjota
myös asennuksen.

Kesän toimitukset
myydään nyt. **Ottakaa
yhteyttä, niin teemme
teille hyvän tarjouksen!**

KYLTIPAJA

kyltti.fi

Fjälholmsvägen 33
68560 Eugmo
Puh. 050 56 32 700
info@kyltti.fi **www.kyltti.fi**

Suomen Kenttävaruste Oy

Tauskonkatu 31
33720 Tampere
puh. (03) 317 4200

e-mail info@kenttavaruste.com

Valmistamme: ke-va urheilu-
kenttäkalusteet. Varastossa
verkot kaikkiin lajeihin.

Katso kuvasto ja hinnasto:
www.kenttavaruste.com

ke-va®
urheilukalusteet

Liikunta-alan koulutus on laaja kokonaisuus

Liikunnan ammatillinen, akateeminen vai ammattikorkeakoulututkinto?

Selkeän yleiskuvan saaminen liikunta-alan koulutuksesta on haastavaa. Kokonaisuutta tuntevia asiantuntijoita ei tahdo löytyä. Tilastoja ja tutkimuksia kyllä löytyy, mutta niitä on vaikea tulkita. Nuoren, alasta innostuneen voi olla vaikea tehdä valintoja, opiskellako liikuntaneuvojaksi, liikunnanohjaajaksi (AMK) vai liikuntatieteen maisteriksi?

■ Teksti: Katri Klinga
Kuvat: Urheiluopistot ry

Urheiluopistot kouluttavat liikuntaneuvojia, ammattikorkeakoulut liikunnanohjaajia (AMK) ja yliopisto maistereita. Näiden lisäksi on lukuisia ammattitutkintoja, erikoisammattitutkintoja, valmentajakoulutuksia, täydennyskoulutuksia, kursseja ja Personal Trainer -koulutuksia. Jokaiselle löytyy varmasti jotakin, mutta kuinka valita se oikea paikka opiskella, jotta tulevaisuudessa löytyy mieluisia töitä.

Urheiluopistoista valmistuu liikuntaneuvojia

Suomen 11 urheiluopistolla on suuri rooli liikunnan ammatillisessa koulutuksessa. Yhdeksän urheiluopistoa järjestävää liikunnanohjauksen peruskoulutusta, jonka tutkintoniemi on liikuntaneuvoja.

■ Liikunta-ala kiinnostaa.

Urheiluopistot ry:n pääsihteeri **Nina Luukkainen** kertoo, että urheiluopistojen ammatillisessa koulutuksessa opiskeli viime vuonna 2760 opiskelijaa, joista noin 1200 opiskeli liikuntaneuvojiksi. Vuosittain liikuntaneuvojan opintoihin hakee noin 900 opiskelijaa, joista hieman vajaa 300 saa aloituspaikan eli noin joka kolmas hakija pääsee sisään.

- Liikunta-ala on vetovoimainen ja erityisesti kasvukeskusten lähellä tapahtuvat koulutukset vetävät, toteaa Luukkainen.

Valtion rahoitusuudistus painottaa valmistumista. Urheiluopistot saattavat ottaa sisään jopa muutaman ylimääräisen opiskelijan enemmän kuin mihin valtiolta saadaan perusrahoitusta. Yhteishaun lisäksi oppilait-

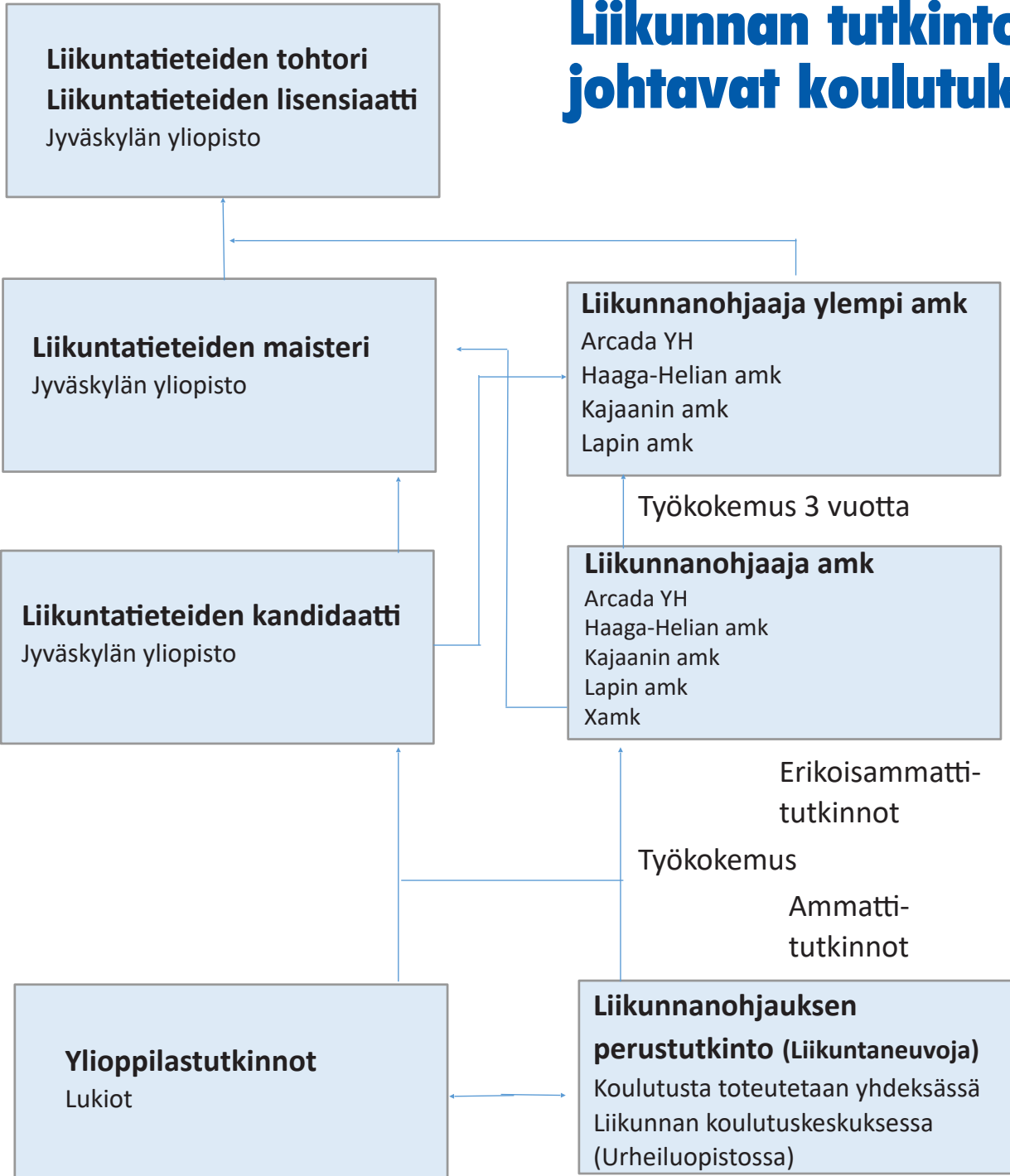
okset voivat ottaa opiskelijoita jatkuvalla haulla ja rakentaa henkilökohtaisia, räätälöityjä opintopolkuja.

Urheiluopistojen liikuntaneuvojaopiskelijat ovat usein joko peruskoulun tai lukiokoulutuksen käyneitä nuoria aikuisia. He asuvat usein urheiluopistojen kampuksilla, eli yhteisö on tiivis. Tulevaa työelämää varten urheiluopistolla saa käytännön harjoittelua yritysyhteistyönä huippu-urheilijoihin sekä paljon ystäviä.

- Valmistuttuaan opiskelijat hakevat mahdollisesti jatko-opintoihin ammattikorkeakouluihin tai Jyväskylän liikuntatieteelliseen. Osa laajentaa osaamistaan fysioterapiaan, hierontaan tai terveydenhoitoalalle. Jatkuen jatkaa poliisikouluun tai puolustusvo-

Liikunnan tutkintoon johtavat koulutukset

Liikunnan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Liikuntapaikkojenhoitajan ammattitutkinto

Liikunnan ammattitutkinto

Valmentajan ammattitutkinto

Liikunnan ja valmentajan ammattitutkinnot yhdistyivät Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnoksi

Liikuntapaikkamestarin erikoisammattitutkinto

Valmentajan erikoisammattitutkinto

Ammatti- ja erikoisammattitutkintoja toteutetaan urheilu- ja liikuntaopistoissa. Tarjonta oppilaitoksittain vaihtelee. Oppilaitokset ovat: Eerikkilän Uo, Itä-Suomen Lo, Kisakallion Uo, Kuortaneen Uo, Lapin Uo, Liikuntakeskus Pajulahti, Oulunseudun AO, Solvallon Uo, Suomen Uo, Tanhuvaaran Uo, Uo Kisakeskus, Varalan Uo, Vuokatin Uo

■ Urheiluopistoilla opiskelevien, liikuntaneuvojiksi valmistuvien työ on pääosin käytännönläheistä ihmisten ohjaamista.

miin. Vuoden 2017 tilastoissa valmistuneista 56 prosenttia oli päätoimisia työllisiä, 21 prosenttia työllisiä opiskelijoita, 11 prosenttia päätoimisia opiskelijoita ja kuusi prosenttia työttömiä, Luukkainen kertoo.

Luukkainen jatkaa, että liikuntaneuvojaksi kannattaa hakeutua erityisesti silloin, kun haluaa liikuttaa ihmisiä.

– Käytännön tekijöitä tarvitaan. Ammattikorkeakouluista ja Jyväskylältä valmistuneet sijoittuvat enemmän johtamiseen, hallintoon ja esimiestyöhön, hän muistuttaa.

Luukkainen painottaa, että urheiluopistoilla on tehty paljon laadun kehittämistyötä, ja yhteisö toimii tiiviinä verkostona.

– Tulevaisuuden työpaikat ovat paljon kiinni siitä, miten Suomessa oivalletaan terveyden edistäminen, hyvinvointi ja sairauksien ennaltaehkäiseminen.

Luukkainen myöntää, että liikunta-alan nimikkeisiin liittyy problematiikkaa. Hän painottaa, että tutkinnon perusteista ja tutkintonimikkeistä vastaa opetushallitus.

– Nimikkeet ovat hieman harhaanjohtavia eikä työntäjillekaan aina itsestään selviä. Esimerkiksi liikunnanohjauksen perustutkintoa opiskelevat valmistuvat liikuntaneuvojiksi, kun taas ammattikorkeakouluista valmistuvat ovat liikunnanohjaajia.

Opistot tarjoavat koulutusta myös liikun-

tapaikkahoitaja ja -mestari tutkintoihin. Niistä voit lukea sivulta 18-19.

Ammattikorkeakouluissa opiskellaan myös työelämätaitoja

Liikunnanohjaaja (AMK) on liikunta-alan asiantuntija, joka voi työskennellä monipuolisissa ohjaus-, koulutus- ja valmennustehtävissä tai yrittäjänä. Opiskelu sisältää teorian lisäksi työelämäprojekteja ja työelämätaitojen opettelua. Opinnoissa voidaan syventyä kilpa- ja huippu-urheiluun, kunto- ja terveysliikuntaan tai liikuntapalveluihin.

Viisi ammattikorkeakoulua, Haaga-Helia, Kaakkois-Suomen, Kajaanin ja Lapin ammattikorkeakoulut sekä Arcada järjestävät liikunnanohjaajan (AMK) koulutusta. Ylempään korkeakoulututkinnon (YAMK) voi opiskella Haaga-Heliassa Vierumäellä sekä Kajaanin ja Lapin ammattikorkeakouluissa. Vierumäellä ja Kajaanissa voi opiskella tutkinnon myös englanniksi.

Haaga-Helian johtaja **Matti Kauppinen** kertoo, että liikunnan ammattikorkeakoulututkintoon opiskelee Suomessa noin tuhat opiskelijaa ja vuosittain heitä valmistuu noin 250. Ensisijaisia hakijoita on vuosittain yhteensä lähes 900.

– Puolet opiskelijoista ja valmistuneis-

ta ovat Haaga-Heliasta Vierumäeltä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu aloitti liikunnan koulutuksen Savonlinnassa ministeri Kososen erillispäätöksellä syksyllä 2020, ja sieltä voidaan kolmen vuoden kuluessa odottaa ensimmäisiä valmistuvia nykyisten lisäksi. Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon opiskelee noin 150 opiskelijaa ja heitä valmistuu vuosittain useita kymmeniä, selvittää Kauppinen.

Liikunnanohjaajan (AMK) koulutukseen löytyy jutut tämän lehden sivuilta 15 ja 16.

Jyväskylän yliopistoon paljon hakijoita

Liikunta-alan korkeimman tutkinnon voi suorittaa Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa. Opinajosta valmistuu liikuntatieteen kandidaatteja, maistereita, lisensiaatteja ja tohtoreita.

Tiedekunnassa on kolme liikuntatieteellistä koulutusala: liikuntapedagogiikka, liikuntabiologia ja liikunnan yhteiskuntatieteet. Liikunnan opiskelijoita on tällä hetkellä yhteensä noin 850. Lisäksi tiedekunnassa järjestetään terveystieteiden koulutusta.

Opintopäällikkö **Päivi Saari** kertoo, että vuosittain kandidaatti- ja maisterikoulutukseen otetaan sisään noin sata opiskelijaa

opiskelemaan liikuntapedagogiikkaa, liikuntabiologiaa ja liikunnan yhteiskuntatieteitä. Hakijoita on noin 2000.

– Näiden lisäksi liikuntatieteiden maisteriohjelmiin otetaan vuosittain noin 50 opiskelijaa. Hakemisessa ja hakijamäärissä ei viime aikoina ole tapahtunut suuria muutoksia, toteaa Saari.

Alan nimikkeistä Saari kommentoi, että liikunnanohjaaja AMK englanninkielisten tutkintonimikkeiden kanssa tapahtuu joskus sekaannuksia.

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan valintamikunnan puheenjohtaja Antti Laine kertoo, että noin sadasta liikuntatieteiden kandidaatin opinnot vuosittain aloittavasta opiskelijasta suurin osa, vajaat 60, opiskelee liikuntapedagogiikkaa eli valmistuu kandidaatin ja maisterin tutkinnot suoritettuaan liikunnanopettajiksi. Heistä suurin osa koulutetaan opintojensa aikana myös terveys-tiedon opettajiksi.

Liikuntabiologisen aineryhmän kandidaattiohjelmassa opinnot vuosittain aloittavia on Laineen mukaan 30. Tässä aineryhmässä opinnot eriytyvät myöhemmin biomekaniikan, liikuntafysiologian tai valmennus- ja testausopin opintosuunniksi.

Liikunnan yhteiskuntatieteiden kandidaatin opinnot vuosittain aloittavia on puolestaan 15. Koulutusohjelmasta valmistuvilla maistereilla on akateemisen asiantuntijan valmiudet työskennellä liikunta-alan hallinto-, tutkimus- ja johtotehtävissä.

Liikunnan yhteiskuntatieteilijät valikoitu joukko

Laine on itse päävastaussa liikunnan yhteiskuntatieteiden opiskelijavalinnoista.

Hän kertoo, että liikunnan yhteiskuntatieteiden 15:tä paikkaa haiki kevään 2020 yhteishaussa 552 hakijaa, joista 196 oli hakukohteen ensisijaiseksi asettaneita.

– Yhtä aloituspaikkaa kohden hakemuksia tuli siten kaikkienensa lähes 40 eli varsin kova kilpailu opiskelupaikoista käydään. Ensisijaisen hakijoiden määrä on kuitenkin syytä huomioida, sillä muilta hakutoivesijoilta koulutukseen valittavien osuus on sangen pieni. Viime keväänä yhtä aloituspaikkaa kohden ensisijaisen hakemuksia tuli noin 13, toteaa Laine.

Hänen mukaansa liikunnan yhteiskuntatieteissä on hyvä läpivirtaus eli valtaosa valmistuu, vaikka mukaan mahtuu myös yksittäisiä opiskelijoita, joilta jää gradu tekemättä tai työelämä vie.

Vuonna 2016 julkaistun tutkimuksen mukaan vuosina 2000-2014 valmistuneista liikunnan yhteiskuntatieteilijöistä 86 prosenttia oli työelämässä. Työelämän ulkopuolella olleet olivat pääosin opintojaan jatkaneita ja vanhempain- tai virkavapaalla olevia, mutta mahduttui joukkoon muutama työtönkin. Työelämässä olleista 70 prosenttia työskenteli liikunta-alalla ja loput 30 prosenttia jollakin muulla alalla. Julkisella sektorilla työskenteli 44 prosenttia, yksityisellä sektorilla 27 prosenttia ja kolmannella sektorilla 29 prosenttia.

Samaisessa tutkimuksessa todetaan, että liikunta-alan työmarkkinatilanteen tulevaisuutta on vaikea ennustaa. Tilanne voi muuttua huonompaan suuntaan, jos julkisen sektorin ja järjestöpuolen supistukset jatkuvat ja liikunta-alan koulutuksen saaneiden määrä työmarkkinoilla lisääntyy. Toisaalta liikunta-alalla on enemmän nuoria kasvuyrityksiä kuin muilla aloilla, ja liikunta-ala on ollut useita vuosia voimakkaassa kasvussa.

– Liikunnan yhteiskuntatieteilijät ovat aiemmin sijoittuneet julkisen sektorin johto- ja asiantuntijatehtäviin, mutta viime vuosina siirtymää on tapahtunut yksityiselle sektorille, osittain julkisen sektorin liikunnan työpaikkojen vähentymisestä johtuen, Laine valottaa.

Hänen mukaansa liikunnan yhteiskuntatieteiden tutkinto tarjoaa vahvan teoreettisen taustan sekä laaja-alaiset valmiudet johtaviin asiantuntijatehtäviin, sillä jo opiskeluissa edellytetään itsenäistä työkentelyä, käytännön harjoittelua ja omaa urapolkua tukevaa sivuaineen opiskelua. ■

OPISKELE liikunta-alaa Vierumäellä!

Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus, AMK
Liikunta-alan koulutus, YAMK
Liikunta-ala, Avoin AMK

YHTEISHAKU :

17.3. – 31.3.2021

HAKU / AVOIN VÄYLÄ :

30.3. – 13.4.2021

Haaga-Helia

www.haaga-helia.fi/fi/liikunta-ja-hyvinvointi

■ Vierumäellä on upeat puitteet opiskella.

Kuva: Varalan Urheiluopisto

Liikunnan koulutustarjonta Haaga-Heliassa laajenee

Liikunnan korkeakouluopintoihin on viime vuosina avautunut runsaasti uusia mahdollisuuksia. Myös maisterin tutkintoa vastaavan liikunnan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tarjonta on laajentunut.

■ Matti Kauppinen

Klrjoittaja toimii johtajana Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa

Suomen Urheiluopistossa Vierumäellä aloittaa vuosittain 50 liikunnan ylemmän ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävää opiskelijaa, jotka voivat suuntautua kolmelle eri ammattialalle.

Kunto- ja terveystiliikunta uusin suuntautumisvaihtoehto

Valmennuksen ja liikuntajohtamisen suuntautumisen rinnalle avautui viime syksynä uusi kunto- ja terveystiliikunnan suuntautuminen, jonka toteutuksesta vastaa yliopettaja, FT Paula Harmokivi-Saloranta.

Koulutus luo osaamista ja valmiuksia toimia kunto- ja terveystiliikuntapalveluja tuottavien organisaatioiden asiantuntijana, kehittämis- ja johtotehtävissä. Tutkinnon yhteiset osat sisältävät mm. johtamis- ja viestintäopintoja.

Kunto- ja terveystiliikunnan suuntautumisessa korostuvat ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi sekä verkostoituminen ja moniammatillinen yhteistyö. Soveltavaan tutkimukseen nojaten kehitetään terveystiliikuntaa ja siihen liittyviä työkaluja, toteutetaan liikuntainterventioita sekä arvioidaan niiden vaikuttavuutta.

Tutkinnon laajuus on 90 opintopistettä, ja sen suorittaminen työn ohella kestää 1,5 – 2 vuotta. Opiskelu toteutuu intensiivijaksoina sekä verkko- ja etäopiskeluna. Hakijoilta edellytetään liikunnan tai muun soveltuvan alan amk-tutkintoa sekä vähintään kahden vuoden työkokemusta.

Avoimen väylät Tampereella, Turussa ja Helsingissä

Haaga-Helia käynnisti jo pari vuotta sitten Tampereella ensimmäisen työssä oleville liikunnan ammattilaisille tarkoitetun koulutuksen yhteistyössä Varalan urheiluopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa.

Opiskelu alkaa avoimen ammattikorkeakoulun monimuotokoulutuksena. Opinnois-

sa tavoitteellisesti edenneet voivat hakea vuoden kuluttua ns. avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijoiiksi. Opinnot kestävät vähintään kaksi vuotta ja ensimmäisten opiskelijoiden odotetaan valmistuvan Tampereelta jo ensi keväänä. Vastaava koulutus aloitettiin Turussa viime syksynä, ja suunnitelmien mukaan Helsingissä aloitetaan syksyllä 2021. Tampereella ensi syksynä alka-vaan koulutukseen ei edellytetä aiempaa liikunta-alan koulutusta, vaan ylioppilastutkinto tai toisen asteen ammatillinen tutkinto riittävät.

Liikunnan opiskelijavalinnat 2021

Korkeakoulujen kevään yhteishaussa puolet AMK-tutkinnon opiskelijoista valitaan suoraan todistusvalinnalla ylioppilastutkinnon tai ammatillisen koulutuksen perusteella, ja loput hakijat osallistuvat alakohtaisiin valtakunnallisiin, digitaalisiin valintakokeisiin.

Hakuaika alempana ja ylempään tutkintoon on 17.3. – 31.3.2021. Kaikki ylempään tutkintoon hakijat osallistuvat valintakokeisiin. Avoimen väylän paikkoja voi hakea 30.3. – 13.4.2021

Haku Tampereen, Turun ja Helsingin avoimen ammattikorkeakoulun opintoihin toteutuu myöhemmin keuhällä. Niiden hakuohjeet julkaistaan Haaga-Helian verkkosivuilla keuhään aikana. ■

Varalan, Haaga-Helian ja TAMKin AMK-tasoinen liikunta-alan koulutus laajenee Tampereella

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Varalan Urheiluopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu käynnistivät Tampereella liikunta-alan ammattikorkeakouluopinnot ensimmäisen kerran syksyllä 2019. Nyt Varalassa opiskelee jo kaksi vuosikurssia AMK-ryhmiä. Ensimmäisten Liikunnanohjaajien (AMK) odotetaan valmistuvan toukokuussa 2021.

■ Sanna Vuorio

monimuotokoulutuksen vastuulehtori, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

■ Marjaana Eskelinen

rehtori, Varalan Urheiluopisto

Vuodesta 2020 alkaen suurin osa opiskelijoista liikunta-alan ammattikorkeakouluopintoihin on yhteishaussa valittu ylioppilastutkinnon ja ammatillisen perustutkinnon perusteella. Todistusvalinnassa ei-valituksi tulevat ohjautuvat digitaaliseen valtakunnalliseen valintakokeeseen.

– Nyt kun yhteishaun valinta painottuu todistusperusteeseen ja digitaaliseen valintakokeeseen, on avoimen AMK:n väylä yhä merkittävämpi vaihtoehto korkeakoulututkinnon suorittamiseen, pohtii Haaga-Helian alueintegraatiosta vastaava johtaja **Matti Kauppinen**.

Opiskelu alkaa avoimen ammattikorkeakoulun monimuotokoulutuksena, ja opinnoissa tavoitteellisesti edenneet voivat hakea vuoden kuluttua ns. avoimen väylän kautta tutkinto-opiskelijoiiksi ja jatkaa Liikunnanohjaaja (AMK) tutkintoon asti. Myös tutkinto-opiskelu tapahtuu monimuoto-opiskeluna pääosin Varalassa. Opintovalinnoilla voi kuitenkin olla vaikutusta lähijaksojen

suorituspaikkakuntiin.

Opinnot ovat liikunnan ja vapaa-ajan koulutuksen opetussuunnitelman mukaisia. Opiskelu toteutetaan osin työelämään linkitettyinä oppimisprojekteina hyvinvoinnin ja urheilun toimintaympäristöissä.

Koulutuksen keskeisiä osaamisalueita ovat liikunnan pedagogiikka, johtaminen ja kehittämisosaaminen, hyvinvoinnin tukeminen ja valmennus sekä liikuntapalvelut ja yrittäjyys.

Tutkinto antaa valmiudet työskennellä liikunta-alan ohjaus-, valmennus-, asiantuntija-, esimies- ja hallintotehtävissä tai yrittäjänä.

Työelämälähtöistä opiskelua

Varalan AMK-opiskelija **Miikka Lamu** toteaa, että kyseessä on joustava tapa koulutautua työn ohessa, vaikkakin opiskelu vaatii motivaatiota ja orientoitumista.

– Opinnot ovat olleet työelämälähtöisiä, ja niiden avulla on ollut mahdollista kehittää sekä omaa osaamista että organisaation toimintamalleja. Ryhmän opiskelijoiden yhteishenki on ollut hyvä ja osaamisen jakaminen eri toimintaympäristöistä ja työtehtävistä tulevien opiskelijoiden kesken on ollut antoisaa, Lamu pohtii.

Jo käynnissä oleviin ryhmiin tavoiteltiin ensisijaisesti opiskelijoita, joilla jo oli aiempi liikunta-alan pohjakoulutus sekä kokemusta liikunta-alan töistä.

Opiskelut ensimmäisten ryhmien osalta ovat edenneet hyvin, ja kiinnostus koulutusta kohtaan on ollut erittäin myönteistä. Kaikki tämä on vahvistanut koulutuksen tarpeellisuutta Tampereella.

Suuren mielenkiinnon ja myönteisten kokemusten myötä AMK-tasoinen liikunta-alan koulutus ottaa syksyllä 2021 seuraavia askeleita Tampereella, kun liikunnanohjaaja AMK-koulutus on mahdollista aloittaa syksyllä 2021 ilman aikaisempaa liikunta-alan koulutustaustaa. Koulutus on tarkoitettu liikunnan ammattikorkeakoulututkintoa ja sen mukaisia työtehtäviä tulevaisuudessa tavoitteleville.

Varalan Urheiluopiston toimitusjohtaja **Riku Granat** kertoo, että AMK-koulutuk-

sen järjestäminen on sujunut Haaga-Helian ja TAMKin kanssa erinomaisesti tukien hyvin Varalan strategisia tavoitteita liikunta-alan koulutuksen kehittämisessä ja laajentamisessa.

– Yhteistyöllä olemme pystyneet laajentamaan nykyistä toimintaa ja luoneet uutta tasokasta koulutusta Tampereen alueelle. On todella hienoa, että pystymme tarjoamaan AMK-tasoisia liikunta-alan koulutusta vieläkin laajemmalle hakijajoukolle ja luomaan Tampereesta entistäkin vetovoimaisempi opiskelukaupunki myös liikunta-alalla, Granat toteaa.

TAMKin Hyvinvointi ja terveysteknologia yksikön johtaja **Lea Yli-Koivisto** toteaa myös, että liikunta-alan AMK-koulutukselle on Pirkanmaalla kysyntää.

– Haaga-Helian, TAMKin ja Varalan yhteistyössä toteuttamassa koulutuksessa voimme tarjota liikunta-alan opiskelijoille vahvan osaamisen oppimista edistävää ympäristöä. Tavoitteena on, että toteutamme opetusta myös yhdessä, jolloin opiskelija jo koulutuksen aikana pääsee työskentelemään moniammatillisissa ryhmissä, Yli-Koivisto visioi. ■

Opinnot Haaga-Helian avoimessa ammattikorkeakoulussa sopivat sinulle, jos

■ Haluat kehittää ammattitaitoasi ja/tai tavoitteenasi on hakea avoimen AMK:n opintojen perusteella tutkinto-opiskelijaksi ja suorittaa AMK-tutkinto

■ Ilmoittautuminen syksyllä 2021 alkavaan koulutukseen tapahtuu Haaga-Helian avoimen AMK:n nettisivuilta löytyvän linkin kautta 12.4. – 2.5.2021 välisenä aikana

■ Lisätietoja Varalassa toteutettavasta avoimen AMK:n koulutuksesta: varala.fi ja haaga-helia.fi

Liikuntapaikka-ala kouluttaa liikuntapaikkahoitajia ja liikuntapaikkamestareita

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinnon opiskelijat valmistuvat liikuntapaikkahoitajiksi ja erikoisammattitutkinnon opiskelijat liikuntapaikkamestareiksi. Koulutusta järjestävät Itä-Suomen liikuntaopisto, Suomen Urheilupisto ja Kuortaneen Urheiluopisto.

■ Martti Riekk

Kirjoittaja on Itä-Suomen liikuntaopiston vs. rehtori ja liikuntapaikka-alan vastaava opettaja.

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinnon uudet tutkintojen perusteet tulivat voimaan 1.8.2018, erikoisammattitutkinnon perusteet uudistuivat 1.1.2019 alkaen. Liikuntapaikkahoitajia otetaan sisään vuosittain noin 60 ja mestareita noin 30.

Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla pitää olla oppisopimuspaikka tai työharjoittelupaikka. Koulutuksen järjestäjät autta-

vat paikkojen järjestämisessä mahdollisuuksien mukaan.

Ammattitutkinnossa valinnaisina lumetusta, jäähalleja tai nurmikenttiä

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto muodostuu pakollisista tutkinnon osista (120 osaamispistettä) ja valinnaisista tutkinnon osista (30 osaamispistettä). Tutkinnon pakollisissa osissa opiskellaan laaja-alaisesti erilaisten liikuntapaikkojen hoitamista.

■ Pesäpallokentän tekonurmen kotipesän korjaamistoimenpiteet käynnissä.

Kuva: Itä-Suomen liikuntaopisto

Kuva: Itä-Suomen liikuntaopisto

■ Liikuntapaikkamestari tarkastamassa latukonetta.

Opiskelijan tulee lisäksi sisällyttää tutkintoon yksi valinnainen tutkinnon osa. Valinnaisissa osissa erikoistutaan lumetukseen tai jäähallien tai nurmikenttien hoitamiseen. Valinnaiseksi tutkinnon osaksi voi sisällyttää myös osan ammatillisesta perustutkinnosta, toisesta ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta.

Liikuntapaikkahoitajien hallittava ulko- ja sisäliikuntapaikat

Liikuntapaikkahoitajien koulutuksen tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella on ammattitaito toimia ulko- ja sisäliikuntapaikkojen hoitotehtävissä sekä asiakaspalvelu- ja valvontatehtävissä.

Liikuntapaikkojenhoitajan on osattava toimia vaihtelevissa liikuntaympäristöissä eri vuodenaikoina. Liikuntapaikkojen päällysteiden, pintamateriaalien, valaistuksen, LVI- ja informaatiotekniikan ennakoivat huoltotyöt on hallittava. Tärkeimpien liikuntapaikkojen vaatimukset on tunnettava ja tunnistettava.

Liikuntapaikkojenhoitajien koulutus toteutetaan Itä-Suomen liikuntaopistolla yhteistyössä Joensuun kaupungin liikuntapalvelujen kanssa. Tulevia liikuntapaikkojenhoitajia kouluttavat Itä-Suomen liikuntaopistolla vastaavan opettajan lisäksi liikuntapalvelujen liikuntapaikkamestarit ja kokeneet liikuntapaikkojenhoitajat.

Koulutukset järjestetään Joensuun kaupungin liikuntapalvelujen liikuntapaikoilla.

Käytettävissä oleva kalusto on nykyaikaista ja hyvin hoidettua. Kaluston käyttöön opastavat ammattitaitoiset kouluttajat.

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinnolla vastuullisia tehtäviä

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto (180 osaamispistettä) muodostuu kahdesta pakollisesta tutkinnon osasta (90 osaamispistettä) sekä valinnaisista tutkinnon osista (90 osaamispistettä).

Pakolliset osat ovat liikuntaolosuhteista huolehtiminen ja esimiehenä toimiminen. Valinnaiset tutkinnon osat ovat liikuntapaikkojen infra-rakentaminen, liikuntapaikkojen talotekniikan suunnittelu ja kunnossapito, urheilu- ja nurmikenttien rakentaminen sekä tutkinnon osat muista ammatillisista tutkinnoista.

Liikuntapaikkamestareita toimii suurta tietotaitoa ja ammattitaitoa vaativien suurimpien uimahallien ja jäähallien vastaavina työjohtajina tai päällikköinä. Monissa kunnissa liikuntapaikkamestarit johtavat kunnan liikuntapaikkojen kunnossapitoon ja rakentamiseen liittyviä asioita ja erilaisia henkilöstö- ja ammattiryhmiä.

Liikuntapaikkamestarit voivat toimia tai heidän pitäisi toimia työyhteisössään liikuntapaikkojenhoidon, korjausrakentamisen ja uudisrakentamisen asiantuntijoina.

Liikuntapaikkamestareita toimii myös asiantuntijoina liikuntapaikkojen tuotanto-

"Nykypäivänä liikunta-alan ammattilaisilta vaaditaan erityisesti hyviä asiakaspalvelutaitoja, hyviä käytöstapoja ja kielitaitoa."

prosesseissa julkisella sektorilla ja yritysten sekä muiden liikuntayhteisöjen palveluksessa. He voivat toimia myös itsenäisinä yrittäjinä.

Liikuntapaikkamestareiden koulutus moniammatillista

Liikuntapaikkamestareiden koulutuksen tavoitteena on opetuksen toteuttaminen moniammatillisena yhteistyönä. Vastaavan opettajan lisäksi opintojaksoilla vierailevina luennoitsijoina ja kouluttajina toimivat liikuntapaikkakaaavoitukseen, -suunnitteluun, -rakentamiseen ja LVI- ja informaatiotekniikkaan erikoistuneet asiantuntijat.

Moniammatillinen opettajatiimi auttaa opiskelijoita tiedostamaan erilaisia näkökulmia lähiesimiehenä toimimisen haasteista ja niihin vastaamisesta sekä lähiesimiestyöskentelyn jatkuvasta kehittämisestä. Koulutuksen aikana tavoitteiden saavuttamista arvioidaan opiskelijan antamalla näytöllä ja tehtävillä.

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkintokoulutus voidaan toteuttaa tulevaisuudessa ainakin osittain etä- ja hybridiopetuksena.

Asiakaspalvelua, viestintätaitoja ja teknisiä taitoja

Tampereen kaupungin liikunta- ja nuorisajohtaja **Pekka P. Paavolan** mukaan nykypäivänä liikunta-alan ammattilaisilta vaaditaan erityisesti hyviä asiakaspalvelutaitoja, hyviä käytöstapoja ja kielitaitoa.

– Nykyisin ei enää riitä Pohjanmaan murre tai lipevä savolaisuus. Lisäksi ehdottomana vaatimuksena ovat hyvät ICT-taidot, sosiaalisen median hallinta ja jopa hyvät viestintätaidot.

Paavola jatkaa, että luonnollisesti hyvät tekniset taidot eri laitteiden ja välineiden hoidossa ovat tärkeitä.

– Tämän lisäksi monipuolista osaamista tarvitaan esimerkiksi tulostaulujen, sähköisten mainosaitojen ja äänentoistolaitteiden hallintaan, Paavola toteaa. ■

Pajulahdesta e-urheiluun erikoistuvia liikuntaneuvoja

Yhä suosituimmassa e-urheilussa kilpaillaan pelien maailmassa

Kansainvälisesti eSports, suomeksi e-urheilu, on digitaalista kilpapelaaamista. Se on saanut alkunsa noin parikymmentä vuotta sitten Koreasta Aasiasta. Länsimaissa e-urheilun nousu alkoi vuosien 2012-2014 paikkeilla ja Suomessa vuonna 2017. Merkkejä lajin suosion hiipumisesta ei ole, kasvu on ollut kiihtyvää.

■ Nico Ilkanheimo piti asiantuntijaluennon lokakuussa Assembly Online 2020 -tapahtumassa aiheenaan tunteiden hyödyntäminen suorituksen parantamisessa.

■ Teksti: Katri Klinga

Kuvat: Tuula Ylikorpi / Assembly Organizing

Liikuntatieteiden maisteri, opinnoissaan pedagogiikkaan ja liikuntapsykologiaan erikoistunut **Nico Ilkanheimo** on toiminut e-pelaajien suorituskyky- ja mentaalivalmentajana. Hän vetää Liikuntakeskus Pajulahdessa koulutusta, josta valmistuu e-urheiluun erikoistuneita liikuntaneuvoja.

Tällä hetkellä opiskelijoita on yhdeksän, ja uuteen ryhmään valitaan neljä lisää. Valmistuttuaan opiskelijat neuvovat e-pelaajia liikunnassa, tekevät heille mahdollisesti testejä sekä auttavat esimerkiksi liikuntaharjoittelun ohjelmoinnissa, pelaamisen tauttamisessa, onnistumisen kokemusten löytämisessä ja ihmisinä kasvamisessa.

Vuoden 2020 pelaajabarometrin mukaan 2,6 prosenttia suomalaisista on aktiivisia kilpapelaaajia eli e-urheilijoita, vuonna 2018 heitä oli 1,8 prosenttia. Kilpapelaaamisen reaaliaikaisia nettilahetyksiä eli striimejä seuraa ainakin joskus jo lähes parikymmentä pro-

senttia suomalaista. Erityisesti pojat ja miehet ovat kiinnostuneita kilpapelaaamisesta ja siihen liittyvistä mediasisällöistä.

Loputtomasti mahdollisuuksia harrastaa ja kilpailla

Erityyppisiä pelejä, joissa kilpaillaan, on paljon. Aktiiviset harrastajat ja kilpapelaaajat pelaavat samoja pelejä.

Ikäheimo kertoo, että yksi suuntaus on pelata jonkun hahmon silmin. Toinen tapa on pelata yläviistosta ja ohjata hahmoja.

- Usein peleissä ammutaan tai käytetään hahmoille ominaisia kykyjä. Tavoitteena voi olla esimerkiksi vastustajan päämajan valtaaminen.

Massiivipelejä pelataan pareittain tai joukkueittain. Mukana voi olla jopa sata pelaajaa.

- Yleisiä ovat viiden hengen joukkueet, Ilkanheimo sanoo.

Virtuaalisissa urheilupeleissä, esimerkiksi NHL-jääkiekossa, suomalaiset e-pelaajat

ovat menestyneet hyvin.

Myös kotimaiset urheilusarjat ovat mukana tarjoamassa omia e-urheilun vaihtoehtojaan. Ilkanheimo arvelee, että jääkiekon ja jalkapallon fanikuntaa pidetään tyytyväisenä varsinkin koronapandemian aikaan, kun "oikeita" jalkapallo- ja jääkiekko-otteluita tai muita yleisötapahtumia ei juuri ole.

- Urheilun lisäksi voidaan pelata esimerkiksi maatilain hoidossa tai pilkissä, Ilkanheimo muistuttaa loputtomista mahdollisuuksista harrastamisessa ja kilpailemisessa.

Kilpaileminen tekee lajista urheilua

Kilpapelaaajille voi kertyä jopa 200 kiertuepäivää vuodessa. Syynä suureen määrään on usein se, että e-urheilija rahoittaa pelaamistaan voittojen toivossa osallistumalla moniin turnauksiin. Kuten muussakin urheilussa, vain harvat rikastuvat.

Ilkanheimo painottaa laadukkaiden toistojen merkitystä harjoittelussa.

■ Assembly-tapahtumat tarjoavat turnauksia ja muita aktiviteetteja pelaajille. Viisipäiväinen tapahtuma järjestettiin koronapandemiavuonna ensimmäistä kertaa täysin virtuaalisena.

- Usein ajatellaan, että mitä enemmän harjoittelet, sitä parempi olet. Laadukkaat toistot ovat kuitenkin aikaa tärkeämpiä. 4-5 tuntia päivässä laadukkaasti on parempi kuin 10-12 tuntia määrän vuoksi. Tärkeää on pysyä harjoittelussa taidon ylätasolla. Esimerkiksi pelkkä autolla ajaminen ei tee ihmisestä rallikuskaa. Toisaalta pelaamisen harjoittelu kouluttaa helposti, sillä pelit on rakennettu motivoiviksi.

Ilkanheimo muistuttaa, että kun puhutaan liikunnasta ja urheilusta, e-urheilu sijoittuu urheilun puolelle, sillä siinä kilpailaan. Kaikki urheilu ei siis ole liikuntaa.

- Alankomaissa eräässä sadan pelaajan yhteisössä on pelaajien lisäksi 130 työntekijää. Pelaajien kunto, unirytmii ja ravinto suunnitellaan tarkasti.

Ilkanheimo kertoo, että e-urheilijoiden kilpailut saattavat olla todella suuria yleisötapahtumia. Hän toteaa, että tutkimusten mukaan 18-25-vuotiaat seuraavat jopa jo enemmän e-urheilua kuin jääkiekkoa.

Pelaaminen kehittää ja opettaa

Pelaamista ei kannata silotella, mutta siihen liittyy myös paljon hyvää.

- Vuorovaikutustaidot kehittyvät ja englantia oppii kielenä hyvin. Looginen ajattelukyky, ongelmanratkaisukyky ja havaintokyky kehittyvät ja keskittymiskyky kasvaa. Opitaan sitoutumaan, organisoimaan ja saatetaan kehittyä isojen ryhmien johtajina. Ressurssienhallintaan saadaan taitoja, itsetuntemus lisääntyy ja pelien avulla voidaan oppia uusia asioita vaikkapa ilmastonmuutoksesta, Ilkanheimo luettelee pelaamisen hyötyjä.

Usein pelaamisen kautta toisiinsa tutustuneet henkilöt tapaavat myös muuten toisiaan.

- Parhaat muistot syntyvät asioista, joita tehdään yhdessä, oli tekeminen mitä tahansa, Ilkanheimo painottaa.

Hän muistuttaa, että moni muukin kehittävää tekeminen, kuten vaikkapa kirjojen lu-

keminen, on liikunnallisesti passiivista. Monista ensin niskakarvat pystyyn nostattavista asioista on kehittynyt hyviä asioita ja suuria ilmiöitä, kuten rockmusiikki tai jalkapallo.

- Jalkapallon pelaaminenkin oli alkuun kyseenalaista Englannissa.

Liikunnan pelillistäminen

Kuntoutuspuolella on saatu hyviä tuloksia pelillistämällä. Polven ojennukseen voi motiivoida erilaisin pelillisin keinoin.

Virtuaalista maailmaa ja liikuntaa voidaan yhdistää.

- Ranskan ympäriajon maisemissa voi polkea kuntopyörää. Nyrkkeilyä voi kokeilla, vaikka ei fyysisen rajoitteen, etäisyyksien tai rahan vuoksi siihen olisi muuten mahdollisuutta. Jääkiekkomaalivahdin maskin taakse voi asettua torjumaan sadan kilometrin tuntivauhdilla päin sinkoavia kiekkoja, Ilkanheimo luettelee pelien loputtomia mahdollisuuksia. ■

Kolumni

"Sä olet tuollainen sporttijätkä"

Mika Kulmala
Kirjoittaja on Santasport
Finland Oy:n toimitusjohtaja.

■ Otsikon mukaisen toteamuksen sain kuulla, kun Hiihtoliiton pestini jälkeen kävin keskustelemassa muutaman headhunterin kanssa tulevaisuuteni ammatillisista suuntaviivoista. Lieventävänä asianhaarana mainittakoon, että kyseessä oli hyvinkin tuttu henkilö, ja vastaus sisälsi osittain keskinäistä huumoriamme.

Välivuosi kiivaammasta työelämästä antoi kuitenkin aikaa miettiä laajemminkin liikunta-alan ammattilaisten aseitoitumista työelämän kartalle. Hyvin subjektiivinen arvioni on, että meidän liikunta-alan ammattilaisten osaamisen ja työskentelyn hahmottamisessa on, liikunta-alan ulkopuolisilla, erinomaisia vaikeuksia.

Tutkintonimikkeet eivät tällä hetkellä parhaalla mahdollisella tavalla kerro, millaisiin tehtäviin henkilön osaaminen kohdistuu. Ne eivät myöskään ole kaikilta osin houkuttelevia, vaikka esimerkiksi liikunta-alan toisen asteen koulutus pärjää vertailussa hyvin muihin aloihin nähden. Minulla ei ole suoraa vastausta vaikkapa liikuntaneuvojan ja liikunnanohjaajan ammattinimikkeiden uusiksi titteleiksi, mutta ne eivät kuvaa mielestäni riittävän hyvin laajaa ammattiosaamista ja työuran mahdollisuuksia.

Vuosien varrella olen urheilun kaupallistamisesta oppinut sen, että asiat ovat juuri sellaisia kuin ne näytetään olevan. Tältä osin meillä liikuntaväellä olisi rohkean brändäyksen paikka pelkästään ammattinimikkeisiin liittyen.

Mitä tulee ammattiosaamiseen, siitä en olisi niinkään huolestunut. Koulutusjärjestelmä tuottaa mielestäni hyviä ammattilaisia moniin tehtäviin. Myöskin akateemisuuden ja käytännön tekemisen vastakainasettelu on hävinnyt mm. valmennustyön osa-alueella.

Työelämä kylläkin haastaa tekijöitä entistä kiivaammalla tahdilla. Liikunnan alan perustöihin, kaikilla sen sektoreilla, liittyy nykyisin valtava määrä huomioon otettavia asioita eettisestä pohdinnasta digitaalisuuteen. Uusimpana koronan aiheuttaman etätyömoodin opettelu ja soveltaminen alallemme.

Muutokset eivät varmaankaan vähene, vaan maailma saattaa muuttua entistäkin nopeatempoisemmaksi jo pelkästään valtavan informaatiotulvan aikaansaamana.

Tämä haastaa myös liikunta-alan ammattilaiset ja koulutusjärjestelmän pysymään ajan hermolla. Jää nähtäväksi, pystyvätkö perinteiset liikunta-alan oppilaitokset innovaatioon työelämän tarpeiden mukaisia "täsmäkoulutuksia". Mahdollista se on. Esimerkiksi koronatestaukseen liittyvää testaajakoulutusta toteutettiin onnistuneesti hyvinkin pikaisella aikataululla täällä Lapissa.

Liikunnan ammattilaisten osaamisen monipuolisuus on valtava etu, kun esittelemme alaa uravaihtoehtona. Nostamalla reippaasti esille monipuolisia tarinoita tekijöistä ja työn myönteisistä haasteista on meillä osaltamme mahtava mahdollisuus vaikuttaa myös liikunnan ja urheilun yhteiskunnalliseen asemaan. Sen parantamisessa kieltämättä riittää työnsarkaa.

Lopuksi vielä paluu 1990-luvulle. Olin juuri aloittanut Kadettikoulun liikuntakasvatustupseerina ja luonnollisesti ylpeä uudesta työpaikastani ja työstäni. Kesäisenä iltana istuimme helsinkiläisellä terassilla ja selvitin erälle puolustusvoimien ja liikunta-alan ulkopuoliselle herrasmiehelle työtäni. Hänen ainoa, sinänsä kannustukseksi tarkoitettu kommenttinsa, oli "Sä oot varmaankin hyvä juoksemaan Cooperin testiä"

Pakkasen kirpeää ja valkeaa talvea kaikille! ■

Suomen Urheiluopisto – työelämäyhteistyötä kehittämässä!

Ammatillisen koulutuksen reformin myötä oppimista on viety yhä vahvemmin työpaikoille, aitoihin työelämäkonteksteihin. Myös henkilökohtaistaminen, yksilölliset opintopolut, asiakaslähtöisyys sekä koulutuksen osaamisperusteisuus ovat tulleet olennaiseksi osaksi ammatillista koulutusta.

■ "Työelämätreffeillä" Olli Heinänen Merisotakoulun koulutuskeskuksesta kertoi Puolustusvoimien työmahdollisuuksista.

■ Teksti ja kuvat:

Annika Sirviö, Suomen Urheiluopisto

Jotta kaikkeen edellä mainittuun voitaisiin vastata, edellyttää se entistä tiiviimpää yhteistyötä koulutuksen ja työelämän välillä – kumppanuuden rakentamista ja yhteisen yhteiskunnallisen vastuun kantamista.

Työelämäpäivästä ideoita yhteistyöhön

Suomen Urheiluopistolla, Vierumäellä järjestettiin 5.10.2020 työelämäyhteistyöpäivä, johon kutsuttiin mukaan liikunta-alan työpaikkojen edustajia. Vierumäen koulutuksen väki kohtasi työelämäkenttää dialogin ja yhteistyön kehittämisen merkeissä.

Tilaisuuden avasi Suomen Urheiluopiston rehtori **Jukka Leivo**, joka johdatti osallistujat päivän aiheeseen kertomalla ammatillisen koulutuksen reformista ja Suomen Urheiluopiston työelämäyhteistyön historiasta.

- Työelämässä oppiminen on opiskelijan kannalta motivoiva tapa hankkia tarvittavaa ammattiosaamista käytännössä ja aidossa työympäristössä, Leivo totesi.

Alustuksen jälkeen siirryttiin työpajatyö-

kentelyyn.

Pajatyöskentelyn teemoina oli kolme tärkeää aihetta:

1) Liikunta-alan ammattilaisen osaamis-
paki nyt ja tulevaisuudessa

2) Win-win: Kuinka rakennetaan opiskelijalähtöinen työssäoppimisjakso, josta sekä työnantaja että opiskelija hyötyvät?

3) Haasteet ja ratkaisut: Mitä haasteita oppilaitoksen ja työssäoppimispaikan yhteistyöhön liittyy?

Työskentelytilan valtasi välittömästi aktiivinen ja iloinen puheen sorina. Ajatuksia ja näkökulmia vaihdettiin ahkerasti, ja ratkaisuja haasteisiin pyrittiin löytämään yhdessä keskustellen ja ideoiden. Pajatyöskentelyn kautta kehittämiskohteiksi nostettiin mm. seuraavia aiheita:

- Nuorten työelämätaidot, kuten ihmiskäyttäytymistaidot, vastuullisuus, omatoimisuus ja itsensä johtaminen. Millainen olisi esimerkiksi hyvä ensikontakti työnantajaan työssäoppimispaikkaa etsiessä?

- Viestintä ja yhteydenpito, kuten kirjalliset dokumentit, kolmikantakeskustelut sekä roolit ja vastuut työelämässä oppimisen aikana.

- Näytöt ja osaamisen arviointi sekä niihin

valmistautuminen, yhteiset arvioinnin toimintatavat ja yhdenvertaisuus.

Vierumäen koulutuksen väki vie työpaikoissa esiin nousseita teemoja eteenpäin koulun lukuvuoden aikana.

Osaamista verkkokoulutuksesta

Pajatyöskentelyn jälkeen työelämän edustajille esiteltiin "Työpaikkaohjaajana ja arvioijana toimiminen" -verkkokoulutus, jonka Suomen Urheiluopiston ammatillisen koulutuksen opettajat ovat rakentaneet erityisesti liikunta-alan työpaikkaohjaajille ja -arvioijille.

Verkkokoulutus on tarkoitettu liikunta-alan työelämäedustajille, jotka perehdyttävät, ohjaavat ja arvioivat työpaikalla opintojaan suorittavia opiskelijoita tai ovat muuten kiinnostuneita liikunta-alan työpaikkaohjaajana toimimisesta. Osaamista kartutetaan joustavasti verkko-opintoina.

- Verkkokoulutuksen tavoitteena on tukea työpaikkaohjaajien ohjaus- ja arviointityöskentelyä sekä edistää sujuvaa ja tuloksellista oppilaitos-töelämäyhteistyötä, kertoo Suomen Urheiluopiston tuore opinto-ohjaaja **Annika Sirviö**.

■ ”Speed dating” -osuuksessa opiskelijat saivat tilaisuuden lähestyä työelämäedustajia tarkemmilla kysymyksillä ja luoda uusia kontakteja.

Sirviön mukaan verkkokoulutuksen avulla pyritään edistämään työelämässä oppimisen jaksojen onnistumista ja yhteistyön sujumista eri osapuolten välillä.

- Työpaikkaohjaajan verkko-opintokokonaisuus tarjoaa työpaikkaohjaajille tietoa opiskelijalähtöisestä perehdytyksestä, ohjauksesta ja palautteen antamisesta. Työpaikkaohjaaja saa myös työkaluja siihen, miten oppimisen etenemistä voi seurata työpäikällä tai miten näyttöjä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan, Sirviö lisää.

Työpaikkaohjaajan verkko-opintokokonaisuutta pilotoitiin syksyn aikana ensimmäistä kertaa. Yhteistyöpäivään osallistuneet työpaikkaohjaajat kutsuttiin mukaan testaamaan verkkokoulutusta sekä antamaan palautetta sen toimivuudesta ja sisällöstä. Saadun palautteen avulla koulutusta kehitetään palvelemaan työpaikkaohjaajien tarpeita mahdollisimman hyvin.

Opiskelijat työelämätreffeillä

Työelämäyhteistyöpäivän iltapäivän osuuteen kutsuttiin mukaan myös Suomen Urheiluopiston liikunnanohjauksen perustutkimnon opiskelijat.

”Työelämätreffeillä” liikunta-alan organi-

saatiot esittäytyivät opiskelijoille, jotka valitsivat työelämätreffikumppaninsa sen mukaan, millaiset liikunta-alan yritykset, seurat ja järjestöt heitä kiinnostavat työssäoppimispaikkoina – tai mahdollisesti tulevana työnantajina.

Mukana työelämätreffeillä oli myös muita kuin selkeästi liikunta-alan työpaikkoja, kuten Puolustusvoimat.

- Puolustusvoimilla on hyvin monipuoliset mahdollisuudet eri työtehtäviin ja myös erilaisia urapolkuja tarjolla, kertoo Olli Heinänen Merisotakoulun koulutuskeskuksesta.

Puolustusvoimat onkin viime vuosina ollut yhä kiinnostavampi työnantaja nuorten keskuudessa.

Organisaatioesitysten jälkeen vuorossa oli vielä ”Speed dating” -osuus, jossa opiskelijat saivat tilaisuuden lähestyä työelämäedustajia tarkemmilla kysymyksillä, luoda uusia kontakteja ja verkostoitua työpaikkojen kanssa. Osa opiskelijoista tiedusteli jo mahdollisuutta päästä työelämäjaksolle yhteistyöpäivässä mukana olleille työpaikoille.

Opiskelijoiden onkin hyvä päästä rakentamaan työelämäyhteyksiään ja verkostojaan heti opintojen alusta lähtien. Samalla he pääsevät harjoittamaan työelämävalmiuksiaan, joilla on suuri merkitys liikunta-alan

opiskelijoiden työllistymisessä valmistumisen jälkeen.

Työelämäyhteistyön kehittäminen jatkuu

Työelämäyhteistyöpäivä sai kokonaisuudessaan erittäin hyvän vastaanoton ja vastaanotettuja tilaisuuksia toivottiin lisää. Tärkeänä koettiin erityisesti yhteinen aika ja mahdollisuus keskustelulle sekä koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittämiselle.

”Hyvä tapahtuma kokemusten jakamiseen, oman organisaation esittäytymiseen sekä opiskelijoiden tapaamiseen. Mieluusti osallistumme myös jatkossa”, kuului yhden työelämäedustajan kommentti palautekyselyssä.

Seuraava työelämäyhteistyöpäivä Vierumäellä onkin jo suunnitteilla keväälle 2021.

Suomen Urheiluopistolla järjestetty työelämäyhteistyöpäivä toteutettiin osana Ammatillisen koulutuksen strategiarahoitushanketta (2019). Toimintaan ja hankkeeseen on saatu avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Hanketta Suomen Urheiluopistolla koordinoi projektiasiantuntija Pia Koivisto. ■

Vieraskynästä

Kaisa-Mari Jama
Kirjoittaja on liikunta-alalta valmistuneiden uratarinoiden vaitöskirjatutkija.

Apua, en olekaan päässyt unelmieni työhön!

■ Liikunta-alan koulutukset ovat hakijoiden keskuudessa suosittuja, ja hyvistä syistä: ala on kasvava työnantaja, opiskelu on usein elämyksellistä ja opinnot ovat myös mahdollisuus muuttaa harrastus ammatiksi. Vaikka ilman tutkintokoulutustakin voi työllistyä, liittyy opintoihin usein toive paremmasta palkkauksesta, etenemismahdollisuuksista ja laajemmasta työkentästä.

Valmistumisen jälkeen todellisuus voi yllättää karusti: matalat palkat, töiden määräaikaisuus ja osa-aikaisuus kuormittavat, samoista työpaikoista kilpaillaan hyvin erilaisilla koulutustaus- toilla eikä etenemismahdollisuuksia ehkä löydykään odotetusti.

Koska jokainen on nykyään oman elämänsä henkilöbrändääjä, olemme tottuneet kuulemaan lähinnä menestyspuhetta. Vaikeuksistakin sopii somessa kertoa, mutta yleensä vasta sitten kun ne voitettu.

Osa alalle hakeutuneista tietysti työllistyykin mielekkääseen työhön. Mutta mitä pitäisi ajatella siitä, kun oman uran rakentaminen ei olekaan sujunut toiveiden mukaisesti, tai kohtaa työelämässä nuoren, joka epäilee pärjäämistään liikunta-alalla?

Työura muotoutuu kaaoksessa

Ennen ajateltiin, että ura on nousujohteista portaalta toiselle nousemista pitkissä ja vakaissa työsuhteissa. Maailma on kuitenkin muuttunut ja urateoriat sen mukana. Yksi tämän vuosituhannen urateorioista on työurien kaaosteoria.

Dramaattisesti nimetty teoria painottaa urien huonoa ennakoitavuutta. Oman kiinnostuksemme lisäksi urien muodostumiseen vaikuttavat esimerkiksi muut ihmiset, yhteiskunnan tapahtumat, talouden muutokset sekä silkkä sattuma: jokainen tietää kuinka joskus ajoitus osuu kohdalleen ja joskus ei. Siksi elämä on kovin vaikeasti ennustettavaa – aina tulee pari pikku muuttujaa. Tästä seuraa se, että kaikenlaiset epäonnistumiset kuuluvat kiinteästi elämäämme.

Oikea kysymys ei siis olekaan miten onnistua ja välttää epäonnistumista, vaan miten navigoida onnistumisten ja epäonnistumisten keskellä eläen samalla hyvää elämää.

Kaaoksessa pärjäämisen periaatteet

1) Hyväksy, että epäonnistumiset kuuluvat elämään. Jatkuva onnistuminen vaatisi kykyä ennustaa tulevaisuutta eksaktisti. Kos-

ka tätä kykyä meillä ei ole, välillä menee pieleen. Älä välitä, niin menee kaikilla muillakin.

2) Hyödynnä epäonnistumisia. Ihmiset ovat yllättävän taitavia keksimään keinoja, joilla sopeutua haastavissa tilanteissa, ja aina välillä kaikesta tästä versoo jotakin hyvää. Epäonnistumiset ovat mahdollisuus oppimiseen, luovuuteen ja henkiseen kasvuun. Kartoita myös, miten olet selvinnyt aiemmista vastoinkäymisistä. Näin rakennat itsellesi työkalupakkia, joilla pärjät hankalissa tilanteissa jatkossakin. Samalla keräät uskoa omaan selviytymiseesi erilaisissa tilanteissa.

3) Uskalla yrittää. Kilpaurheilun lainalaisuuksia tuntevien on helppo ymmärtää, että epäonnistumisia pelkäämällä ei voi voittaa. Sama pätee elämässä muutenkin. Yleensä onnistuminen edellyttää useampaa yritystä. Älä hämäänny siitä, että julki tulevat yleensä vain onnistuneet yritykset.

4) Hyväksy vallitsevat olosuhteet ja oma rajallisuutesi. Monimutkaisessa ja alati muuttuvassa maailmassa kukaan meistä ei kontrolloi kaikkea, joten järkevintä on keskittää energia siihen, mihin voi vaikuttaa: pääasiassa omaan toimintaan.

5) Älä heittäydy olosuhteiden uhriksi. Toisessa äärelaidassa on kokemus siitä, että millään mitä tekee ei ole merkitystä. Vaikka omat vaikutusmahdollisuudet ovat rajalliset, on tärkeää olla aktiivinen ja tarttua tilaisuuksiin silloin, kun niitä tulee. Älä roiku vanhassa, ja päivitä tavoitteitasi ja suunnitelmiasi aktiivisesti. Uskalla tehdä päätöksiä. Varaudu riskeihin tekemällä varasuunnitelmia sen sijaan, että tuuditautud asioiden menemiseen toivomallasi tavalla.

6) Siedä epätäydellisyyttä. Täydellistä työtä, esimiestä tai työyhteisöä ei ole olemassakaan, ja sellaista etsivä altistaa itsensä turhautumiselle. Oikeastaan kyse on kyvystä empatiaan: meillä kaikilla on puutteemme, ja on kohtuutonta vaatia keneltäkään täydellisyyttä.

Uralle mahtuu monenlaisia vaiheita. Epäonnistumiset eivät ole merkki heikkoudesta, vaan yrittämisestä. Ja vaikka työelämä on täynnä intohimopuhetta, on sekin ihan ok, jos työ on vain työtä.

Lue lisää: Pryor, R.G.L. & Bright, J.E.H. 2012. The value of failing in career development. *International Journal for Educational and Vocational Guidance* 12 (1), 67–79.

Kultaa kouluttajille -hanke kutsuu ikääntyneiden liikunnan osaajat yhteen

Kouluttajakoulutukset

Ikäinstituutin kouluttajakoulutukset

Voima- ja tasapainoharjoittelu (VoiTas)
Ulkoiluystäväksi iäkkäälle
Kunnon hoitaja
Senioritanssi

*Liikunnan, kuntoutuksen ja hoitotyön ammattilaisille
sekä kokeneille vertaisohjaajille*

Kouluttajien paikallinen ohjaajakoulutus

Ammattilaisille, vertaisille ja vapaaehtoisille

Voima- ja
tasapainoryhmän
ohjaaja

Ulkoilu-
ystävä

Kuntosali-
kaveri

Kunnon
hoitaja

Senioritanssin
ohjaaja

■ Teksti: Elina Vuorjoki-Andersson ja Teija Vihervaara

Kuvat: Ikäinstituutti

Ikäinstituutin Kultaa kouluttajille -ikäihmisten kouluttajaverkoston vahvistaminen ja koordinoitihanke (2019–2021) tarjoaa maksutonta koulutusta liikunnan ammattilaisille ja kokeneille vertaisohjaajille. Hankkeen tavoitteena on saada kouluttajaverkostoon uusia kouluttajia sekä vahvistaa liikunnan ammattilaisten ja kokeneiden vertaisohjaajien osaamista iäkkäiden liikunnan erityispiirteistä. Kultaa kouluttajille -hanke tuo eväitä omaan työhön.

Kouluttajakoulutuksista valmiuksia ja välineitä uusien ikääntyneiden liikunnan ohjaajien kouluttamiseen

Ikäinstituutin kouluttajakoulutuksissa saadaan valmiuksia ja välineitä kouluttaa paikallisesti uusia ohjaajia kunnan ja järjestöjen seniorityöhön sekä erityisliikuntaan. Kouluttajakoulutukset ovat kustannustehokas tapa lisätä eri sektoreiden osaamista ja yhteistyötä sekä tuottaa soveltavaa liikuntaa vähän liikkuville ikäihmisille. Kouluttajien pitämien paikallisten ohjaajakoulutusten avulla on käynnistetty ulkoiluystävöimintää ja perustettu voima-, tasapaino- ja senioritanssiryhmiä erikuntoisille ikäihmisille.

Ikäinstituutin kouluttajaverkostoon kuuluu noin 1500 kouluttajaa; liikuntatoimesta, sosiaali- ja terveydenhuollosta, kansalaisopistoista sekä järjestöistä. Osallistumalla kouluttajakoulutukseen, liittyy myös samalla Ikäinstituutin kouluttajaverkostoon.

N-Y-T nyt! Startilla käyntiin

Alkuun pääset ilmoittautumalla Kultaa kouluttajille -starttikoulutukseen, joka on maksuton liikunnan ammattilaisille. Koulutuksessa tutustut iäkkäiden liikunnan materiaaleihin ja niiden soveltamiseen omassa työssäsi sekä pääset edelleen valitsemaan työtäsi/toimintaasi parhaiten tukevan maksuttoman kouluttajakoulutuksen. Siihen voit osallistua starttikoulutuksen jälkeen.

Eläkeliiton liikuntasuunnittelija **Outi Kokko-Ropponen** toteaa, että Startti-koulutus osoittautui oikeaksi sisältöjen ja materiaalien ilotulitukseksi.

- Luovuus kukki, kun yhdessä mietimme miten soveltaa materiaaleja tarkoituksiimme. Työstään innostuneet, osaavat tekijät ehtivät myös verkostoitua keskenään. Toimiva verkosto on tarpeen yhä kasvavan kohderyhmän liikuttamiseen, Kokko-Ropponen kehuu.

Sukella ikääntyneen voima- ja tasapainoharjoitteluun VoiTas -kouluttajakoulutuksessa

Kouluttajakoulutukseen kuuluu paikallisen VoiTas valmentaja -koulutuksen toteuttaminen muille liikunnan ja kuntoutuksen ammattilaisille ja kokeneille vertaisohjaajille. Koulutus tehokas tapa lisätä iäkkäiden voima- ja tasapainoharjoittelua erityisliikunnassa, vanhustyössä ja järjestöjen toiminnassa.

Poikkeusolot veivät koulutukset verkkoon

Covid19 pandemia toi mukanaan uudenlaisia haasteita. Motivaatio toteuttaa koulutukset ohjasivat meidät muotoilemaan Kultaa kouluttajille Startti -koulutuksen, Liikuntaneuvontaa ikäihmisille -koulutuksen sekä Ulkoiluystäväksi iäkkäälle -kouluttajakoulutuksen niin, että ne on mahdollista toteuttaa myös verkossa.

Ikääntyneiden liikuntaan tarvitaan lisää tekijöitä. Tule sinäkin mukaan ja liity Ikäinstituutin kouluttajaverkostoon.

Lisätietoa Kultaa kouluttajille hankkeesta ja koulutuksista <https://www.voimaavanhuste.fi/kultaa-kouluttajille> ■

Tervetuloa koulutuksiimme!

Kultaa kouluttajille

E-starttikoulutus

24.3.2021, Helsinki

Kouluttajakoulutukset

VoiTas -kouluttajakoulutukset

4.–5.5.2021, Joensuu

Ulkoiluystäväksi iäkkäälle

E-kouluttajakoulutus

17.3., 31.3. ja 14.4.2021

Koulutusten ohjelmat ja ilmoittautumislinkit löytyvät Ikäinstituutin koulutuskalenterista www.ikainstituutti.fi/koulutus-ja-tapahtumat/koulutuskalenteri.

Lue lisää monipuolisesta kurssi- ja tilauskoulustarjonnastamme www.ikainstituutti.fi

koulutus@ikainstituutti.fi

Ikäinstituutti

VARAUDU ÄÄRI-ILMIÖIHIN KENTÄLLÄSI!

Maaailman ilmasto muuttuu. Äärimmäisyyksistä tulee uusi vakio. Edessämme on rankkasateita, hiostavaa hellettä ja erittäin kuivia kesiä. Nurmiammattilaisen paineet eivät todellakaan ole vähenemässä. Pitääkö kastella, ja jos pitää, niin kuinka paljon? Onko lannoite huuhtoutunut pois? Voiko jatkuvasti märkänä pysyvää ruohoa leikata? Stressiin ei kuitenkaan ole aihetta, sillä onneksi nyt on olemassa nurmikkosiemeninnovaatio Resilient Blue, jonka avulla nämä ääripäät voi kohdata ilman paineita! Se sietää hyvin kovaakin stressiä ja nousee aina uudestaan!

Kestävyyden uusi standardi on sietokyky ja joustava sinnikkyys

Huoleton vihreä nurmi, jopa äärimmäisen vaikeissakin olosuhteissa. Kaikki kasvit joutuvat iskujen kohteeksi, kun olosuhteet ovat huonot, ja kaikki eivät kykene selviämään niistä, saati elpymään. Barenbrugin uuden innovaation Resilient Blue -nurmikkosiemeneseoksen ansiosta ruoho kestää paremmin äärimmäisiä olosuhteita, kuten kuivuutta ja lämpöä. Resilient Blue myös varmistaa, että palautuminen on nopeampaa stressaavan tilanteen jälkeen. Sitä joustavuus tarkoittaa ja sietokyky on kestävyyden uusi standardi.

Nurmikkosiemeninnovaatiolla myös taattua juurtumista ja rönsyviä rönsyjä

Resilient Blue sisältää kestävyydeltään erinomaisia nurmikkolajikkeita. Erityisesti tähän tarkoitukseen jalostettu sitkeä Kentucky-nurmikka (niittynurmikka) muodostaa seoksen perustan. Resilient Blue -siemenet ovat Yellow Jacket Water Manager -käsiteltyjä. Ainutlaatuinen Yellow Water Manager käsittely takaa ihanteellisen kosteuden siemenien ympärille ja näin ne itävät menestyksellisesti ja herkäät taimet saavat kehittyä elinvoimaiseksi nurmeksi terveinä ja stressittöminä. Resilient Blue sisältää lisäksi erittäin tehokasta RPR-innovaatiotamme. RPR tarkoittaa monivuotista, rönsyävää raiheinää, joka toisin kuin tavanomainen monivuotinen raiheinä, muodostaa salamannopean vaurioista toipumisen varmistavia rönsyjä. Edellä mainittujen asioiden ansiosta Resilient Blue luo lujan perustan nurmikolle, joka on valmis kohtamaan kaikenlaisia ääriolosuhteita.

Stressaavien jaksojen sietokykyä, nopeaa palautumiskykyä ja kovan luokan kulutuksenkestoa

Pitkäaikainen kuivuus ja kuumuus, jatkuva tautien uhka ja pitkään vallitsevat alhaiset ravinnetasot voivat muodostua kohtalokkaiksi nurmelle – ja aiheuttaa päänsärkyä! Toisin kuin tavalliset niittynurmit, laajan kirjon stressitekijöitä kestävä Resilient Blue pitää ”pään kylmänä” näissäkin olosuhteissa. Oikea-aikaisesti ja nopeasti palautuva Resilient Blue nousee aina takaisin ja saavuttaa erinomaisen nurmipeittävyyden. Siksi Resilient Blue on aivan omaa luokkaansa!

Resilient Bluen kehitystyössä tavoitteena oli löytää vahvimmat kasvit, jotka sopeutuvat parhaiten ja ovat kaikkein sitkeimpiä. Testeissä ruohokasvit eivät todellakaan pääse liian helpolla! Ne joutuvat kestämaan ääriolosuhteita ja ovat siten hyvin valmistautuneet kohtaamaan ilmastomuutosten seuraukset! Ja tämän kehitystyön ansiosta Resilient Bluella on myös kova kulutuksenkestokyky.

Kuvassa kone nurmikon kulutuksenkeston testaukseen

Pelaamista ilman keskeytyksiä

Ääriolosuhteet johtavat usein stressiin ja voimakkaaseen tautipaineeseen. Resilient Bluen sietokyky takaa sen, että nurmi on vähemmän herkkä sienten hyökkäyksille, jolloin se myös pysyy vihreämpänä ja terveempänä. Tällöin nurmella voi myös pelata keskeytyksettä. Myös ylläpitoon, vahinkojen korjaamiseen ja torjunta-aineisiin liittyvät kulut pienenevät. Barenbrug tekee paljon tutkimusta resistenssistä yleisimmille sairauksille erilaisissa olosuhteissa, myös stressaavissa tilanteissa. Resilient Blue on hyvin valmistautunut eri sienitautien, kuten Grey Leaf Spot ja Summer Patch hyökkäyksille.

Kentille kuin kentille – ratkaisuja vaikeisiinkin olosuhteisiin

Resilient Blue Sport on ihanteellinen ratkaisu kentille, joiden pitää kestää äärimmäisiä sääolosuhteita ja kovaa kulutusta. Resilient Blue Sport on täydellinen ratkaisu esim. hybridiurheilukentille, jotka ovat usein hyvin harvoja ja joilla liikutaan paljon. Se on ihanteellinen ratkaisu myös paikkoihin, joissa kastelua ei voida säädellä tarkalla ajoituksella.

Resilient Blue Sport toimii tavallista urheilukenttäteosesta vähemmällä hoitamisella ja on siksi paras ratkaisu paljon käytettäville ja ylläpidettäville nurmille, kentille tai alueille. Resilient Blue on todella järkevä ratkaisu ja erityisesti silloin kun suunnitellaan uusien urheilukenttien kylvämistä! Se sopii tietysti myös jo olemassa olevien kenttien täydennyskylvöön. On syytä pitää mielessä, että englanninraiheinään verrattuna niittynurmikka tarvitsee yleensä hieman enemmän aikaa täyteen mittaan kasvamiseksi.

Lue lisää innovaatiosta: www.schetelig.com/resilient-blue

Maahantuojat: Schetelig Oy, www.schetelig.com

 BARENBRUG

Grass that fights back!

Sitkeä ruoho, joka taistelee vastaan ja nousee aina uudelleen!

- Stressaavien jaksojen sietokyky.
- Nopein palautuminen kuumuuden ja kuivuuden jälkeen.
- Poikkeuksellisen hyvä kulutuksenkesto.
- Korkea taudinsietokyky.

 SCHETELIG
LUOMME KASVUA

Sami Kajeniemi, p. 0400 350 138 • Kristoffer Holmström, p. 040 664 5131 • Aira Savolainen, p. 050 061 3228
etunimi.sukunimi@schetelig.com • www.schetelig.com • [/ScheteligViheralue](https://www.facebook.com/ScheteligViheralue)

KOTOPRO

PIDÄ HUOLTA KUNTASI ASUKKAISTA – DOKUMENTOI

Turvalliset harraste- ja liikuntapaikat kannustavat liikkumaan.

KOTOPRON helppokäyttöinen ja moderni dokumentointijärjestelmä varmistaa turvalliset kiinteistöt ja alueet urheiluun. Järjestelmä on muokattavissa kunnan tarpeisiin koko liikuntapaikkojen elinkaaren ajan – suunnittelusta rakentamiseen ja ylläpitoon.

RAKENNETTAESSA

Tarkastukset

Toiminnan valvonta

Alihankintaverkoston hallinta

YLLÄPIDOSSA

1 Vikojen ja rikkoutumisten kirjaamiset ja korjauspyynnöt

2 Korjausten kirjaamiset

3 Laatukierrosten dokumentointi

WWW.KOTOPRO.COM

myynti@kotopro.com

Puolueet linjasivat liikunnan ja urheilun tavoitteitaan

Kysymme neljältä suomalaiselta puolueelta, mitä liikunnan ja urheilun asioita puolueet haluavat edistää seuraavan neljän vuoden aikana paikallisessa kunnallispolitiikassa.

VIHREÄ LIITTO r.p.

Vihreät korostaa luontoa, kaupunkisuunnittelua ja liikuttajia

Vihreät keskittyy liikunnan mahdollistamiseen ja liikkuvaan elämäntapaan innostamiseen, ei vain ongelmien osoitteluun. Liikunta on osa hyvinvointia, yhdessäoloa ja luonnosta nauttimista. Urheiluharrastus tuo merkitystä monen elämään.

Vihreät edistää liikunnallisia elämäntapoja tekemällä kävelystä ja pyöräilystä helpompaa reittejä ja olosuhteita parantamalla. Kaavoituksessa ja kaupunkisuunnittelussa suojellaan lähiluontoa ja sen tarjoamia ulkoilu-elämyksiä.

Koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä tuetaan. Koulujen ja liikunta- ja kulttuurijärjestöjen yhteistyötä lisätään. Harrastustakuun halutaan toteutuvan. Kuntien on tarjottava monipuolisia liikunnan ja urheilun harrastusmahdollisuuksia, matalla kynnyksellä. Myös toisen asteen ja korkeakoulujen liikuntapalveluista on pidettävä huolta.

Järjestöillä on suuri merkitys suomalaisen liikuttajina ja urheilun toimintaympäristön luomisessa. Kuntien tulee tukea urheilua ja liikuntaseurojen työtä tasapuolisesti ja läpinäkyvin kriteerein. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoitus kannustaa kuntia panostamaan tähän työhön. Yhteistyötä seurojen kanssa tulee vahvistaa myös esimerkiksi

si kotoutumistyössä.

Liikuntapaikkojen ja -tilojen ylläpidon kustannuksia voidaan huojentaa merkittävästi energiatehokkuutta parantamalla, mikä tukee olosuhdetyötä.

Vihreiden vastaukset kokosi puoluesihteeri Veli Liikanen.

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.p.

SDP painottaa yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja olosuhteita

SDP ajaa fyysisen aktiivisuuden lisäämistä kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi suunnitelmallisella ja hallinnon rajat ylittävällä työllä. Puolue kannattaa liikunta-alan toimintaedellytysten turvaamista vallitsevassa poikkeustilanteessa sekä sen jälkeisessä ajassa.

Mielekäs harrastaminen on mahdollistettava jokaiselle lapselle ja nuorelle. Tarvitaan tiivistä vuoropuhelua urheiluseurakentän sekä paikallisten liikunta-alan yrittäjien kanssa.

Yhdenvertaisuus ja osallisuus ovat tärkeitä tavoitteita liikuntapalveluissa. Kunnilla tulee olla liikkumisohjelma. Elintapaohjaus

ja liikuntaneuvonta ovat tärkeitä.

Arkiliikunnan olosuhdetyötä ja seurojen elinvoimaisuutta edistetään liikuntapaikkasuunnitelmalla. Kevyen liikenteen väylillä on suuri merkitys arkiliikunnan mahdollistajana. Kunnan liikuntapalvelujen tulee osallistua kaupunkisuunnitteluun, on pyrittävä valitsemaan omin voimin tapahtuvaa liikkumista suosivia vaihtoehtoja.

Kunnat tukevat seurakentän toimintaa joko huokeilla tai maksuttomilla liikuntatiloilla. Seuratoiminnan elinvoimaisuuteen panostetaan toimivalla avustajajärjestelmällä. Edistetään Liikkuvat-ohjelmia sekä Harrastamisen Suomen mallia.

Liikunnan yhteiskunnallinen merkitys tulee tunnustaa. Kunnan taloutta ei korjata nipistämällä liikunnan jo ennestään niukoista resursseista. Kuntia kannustetaan kehittämään uusia toimintatapoja liikkeen lisäämiseksi.

SDP:n vastaukset saimme poliittisen valmistelun päälliköltä Kaisa Vataselta.

KANSALLINEN KOKOOMUS r.p.

Kokoomuksella liikunta mukana tavoiteohjelmassa

Kokoomuksen tavoiteohjelmasta 2020-luvulle löytyy paljon liikuntaan ja urheiluun liittyviä asioita.

Kuva: Petri Vilkkio

■ Vaaleilla valitut kuntapäätäjät ovat avainroolissa, kun kunnassa tehdään päätöksiä mm. merkittävien liikuntapaikkojen rakentamisesta. Kuvassa marraskuussa 2020 Tampereella avattu täysimittainen tekojäärata, joka sijaitsee Sorsapuistossa, Tampere-talon naapurissa.

Kokoomus kannattaa tehokkaita palveluita, terveellisten elämäntapojen edistämistä ja jokaisen vastuuta terveydestään. Terveellinen ravinto, riittävä fyysinen aktiivisuus ja kohtuuden noudattaminen vähentävät elämäntapaseurauksia. Liikunnallisen elämäntavan omaksuminen jo lapsena tuo terveyttä ja toimintakykyä koko elämänkaaren mitalle.

Puolue haluaa, että kansallispuistot pidetään kunnossa ja varmistetaan, että erityisesti koululaiset pääsevät vierailemaan niissä. Myös lähiluonnossa pitää olla helppo liikua. Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn määrää kasvatetaan erityisesti suurten kaupunkiseutujen liikenteessä.

Urheilijoiden mahdollisuuksia ammattimaiseen valmentautumiseen ja ammattinsa harjoittamiseen halutaan vahvistaa. Seurojen ja järjestöjen roolia kuntalaisten liikuttajina pidetään tärkeänä.

Liikuntapalveluiden arvonlisäverotusta halutaan uudistaa. Pyrkimyksenä on mahdol-

lisimman yhtenäinen, neutraali ja liikuntaa edistävä verokanta.

Kokoomus haluaa rakentaa laajan poliittisen yhteisymmärryksen myös siitä, miten veikkausvoittovaroilla tehtävä, hyvinvointia edistävä toiminta turvataan jatkossa.

Kokoomuksen terveiset välitti ohjelmapäällikkö Antti Vesala.

PERUSSUOMALAISET r.p.

Perussuomalaisilla huoli lasten ja nuorten harrastamisesta

Liikuntatilojen käytön hinta on merkittävä osa lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen kokonaiskustannuksia. Suomi kallistuu yhä pahemmin, pudokkaiden määrä lasten ja nuorten urheilussa on lisääntynyt hä-

lyttävästi.

Suomalaiselle yhteiskunnalle on edullisempaa ennaltaehkäistä kuin hoitaa sairasta lasta ja nuorta. Alle 23-vuotiaiden lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen hoitoa odottavien sekä lukumäärä että odotusajat ovat hälyttävän suuria.

Suomen Mielenterveys ry:n mukaan: ”Joukkueurheilu on parhaimmillaan paikka, jossa voi olla oma itsensä, näyttää tunteitaan ja ilmaista ajatuksiaan sekä turvallisesti tehdä virheitä, epäonnistua ja yrittää uudelleen. Yhdessä selviytyminen yhteisistä haasteista, eteen tulevista kolhuista ja vaikeiden ja kipeidenkin asioiden jakaminen lujittavat sidettä joukkueen jäsenten välillä.”

Perussuomalainen ennaltaehkäisevä ratkaisu on, että mahdollisimman monella lapsella ja nuorella olisi varaa harrastaa urheilun ryhmä- ja joukkueuetoimintaa. Konkreettinen ratkaisu olisi kuntien liikuntapaikkatuki suunnitelmallisesti alle 23-vuotiaiden lasten

ja nuorten ohjattua ryhmätoimintaa ja joukkueuetoimintaa harjoittaville urheiluseuroille, joka kattaisi 90 prosenttia liikuntapaikan asiakasmaksuista.

Perussuomalaisten vastauksien takaa löytyy toimistopäällikkö Tiina Sivonen.

”Joukkueurheilu on parhaimmillaan paikka, jossa voi olla oma itsensä, näyttää tunteitaan ja ilmaista ajatuksiaan sekä turvallisesti tehdä virheitä, epäonnistua ja yrittää uudelleen.”

Vaalipaneelikiertue 2021

Yhteinen ääni kevään kuntavaaleihin

■ Suomen Liikunnan Ammattilaiset ry toteuttaa yhdessä aluejärjestöjen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa vaalipaneelikiertueen keväällä 2021.

Kilpailu huomiosta vaalien alla on kovaa, joten vain liikunta- ja urheiluväen yhteinen ääni voi kantaa pitkälle. Kuntavaaleissa vaikutetaan seuraavaksi neljäksi vuodeksi kuntien liikuntapalveluihin.

Paneelissa haastatellaan alueiden omia ehdokkaita eri puolueista. Paneelikeskustelua voi seurata suoraan verkosta, lisätietoja löydät www.sla-ry.fi

Vaalipaneelikiertueen 2021 paikkakunnat ja aikataulu:

LAHTI 23.3.
TAMPERE 24.3.
ROVANIEMI 7.4.
JYVÄSKYLÄ 8.4.

SLA sitoutuu kuntavaalien vaikuttamistyössä Suomen Olympiakomitean Liikkujan polku -verkoston vaaliteemoihin korostaen, että laadukkaasti rakennettu ja ylläpidetty liikuntapaikkaverkosto takaa ammattimaisen liikunnan ja seuratoiminnan elinvoimaisuuden.

Jäsenkysely kuntavaalien teemoista

SLA selvitti jäsentensä toiveita kevään 2021 kuntavaalien teemoiksi. Vastauksia saatiin

yhteensä 62. Niissä haluttiin nostaa liikunnan asemaa kunnan strategioissa, turvata liikuntapalvelut ja edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa.

Kysymyksen, miten toivoisit, että neljän vuoden aikana paikallisessa kunnallispolitiikassa vaikutetaan liikuntaan ja urheiluun, saatiin paljon vastauksia.

Paikalliselta kunnallispolitiikalta toivottiin seuraavan neljän vuoden aikana erityisesti sitä, että liikuntapaikat pidetään kunnossa eikä määrärahoja leikata. Säästötoimet eivät saa osua ensimmäisenä jo ennestään pieneen liikuntatoimeen. Ulkona liikkuminen ja ulkoilureittien merkitys nousivat myös esiin.

Lisäksi lapsille ja nuorille pitää saada erityisesti heitä aktivoivia liikuntapaikkoja.

Liikunnan sairauksia ennaltaehkäisevä ja hyvinvointia edistävä merkitys on syytä tunnistaa.

Toivottiin myös, ettei unohdeta ikäihmiä, erityisryhmiä tai pienituloisia. Kaikilla on oltava yhtäläiset mahdollisuudet liikua.

Liikunnan ja aktiivisen elämäntavan edistämisen työnjakoa haluttiin tarkentaa. Liikkumisen, liikunnan, kilpaurheilun ja huippu-urheilun käsitteiden toivottiin olevan kunnissa selkeitä.

Jäsenkysely kertoo, että tuleviksi kuntapäittäjiksi halutaan ihmisiä, jotka ymmärtävät liikunnan ja urheilun arvon ja laajan vaikutuksen kuntiin ja kuntalaisiin. ■

■ Monivalintavastauksissaan jäsenet pitivät tärkeimpänä sitä, että liikunnan, liikkumisen ja ulkoilun edistäminen kirjataan kunnan hyvinvointityön strategiseksi painopisteeksi.

Liikunnan päätöksenteko kunnissa muutosten tuulissa

Liikuntalautakuntien määrä vähenee kunnissa, kun toimialoja yhdistellään isommiksi kokonaisuuksiksi. Miten käy liikunnan? Leveämmistä hartioista voi olla myös hyötyä. Asiantuntijan mielestä yhteiset ongelmat vaativat yhteisiä ratkaisuja.

■ Liikunta on vahvasti osa terveyttä ja hyvinvointia. Kaupunkisuunnittelu on keskeinen tekijä, kun pohditaan omatoimisen liikkumisen edistämistä.

■ Teksti ja kuvat: Tinja Huovila

Hilkka Vuolteenaho toimii Ylivieskan liikuntalautakunnan puheenjohtajana ensimmäistä ja samalla viimeistä kauttaan, sillä seuraavissa vaaleissa hän ei ole enää ehdolla. Hänen lisäksi lautakuntaan kuuluu kahdeksan muuta jäsentä, kaupunginhallituksen edustaja sekä nuorisovaltuuston edustaja.

Vuolteenaho on ollut iloinen siitä, että osalla lautakunnan jäsenistä on jo pitkä kokemus valtuustotyöstä ja liikunnan päätöksenteosta, joten kokoonpanossa on ollut sekä kokemusta että uusia ajatuksia.

Tietoa päätöksentekoa varten lautakunnan jäsenet ovat hankkineet monella tavalla.

– Esimerkiksi vuosittaista hinnaston määrittelyä varten kartoitetaan, mikä on tilanne lähikunnissa ja Oulussa. Mietimme, millaisia ovat asenteet ja käyttäytyminen Ylivieskassa. Vt. liikuntajohtaja **Leena Koskela** tekee yhteistyötä seurojen ja muiden tahojen kanssa, Vuolteenaho listaa esimerkkejä.

Hän on tyytyväinen siihen, että tietoa on ollut tarpeeksi.

– Käyn liikuntajohtajan kanssa kokousasiat etukäteen läpi. Tarvittaessa olemme pyytäneet lautakunnan kokoukseen asiantuntijoita, kuten hallintojohtajan tai kaupungin-arkkitehdin, kertomaan asiasta ennen päätöksentekoa.

Vuolteenaholle on vahvistunut käsitys, että liikuntalautakunnan olemassaolo alkaa olla Suomessa jo menneen talven lumia.

Toisaalta hän on saanut vinkkejä, että myös tulevaisuudessa pitää kunnissa olla liikunnan puolta pitävä äänitorvi.

Poikkihallinnollinen toiminta jo entuudestaan tuttua

Tulevaisuudessa liikunta tulee Ylivieskassa kuulumaan hyvinvointitoimialaan, kun se yhdistyy kirjaston ja kulttuurin kanssa.

– Minulta on kysytty monesti, mitä sillä säästetään. Säästöt eivät ehkä näy heti alussa, Vuolteenaho korostaa.

Hänen mukaansa hyötyjä ovat esimerkiksi henkilöstön yhteiskäyttö eri toimialoilla ja se, että talousarvio on yhtenäinen.

– Mutta se minua mietityttää, miten rahaa jakautuu tasapuolisesti kaikille. Tulevalla hyvinvointijohtajalla pitää olla myös vahva liikunnan tuntemus esimerkiksi hankerahoituksesta, ettei jäädy jalkoihin.

Viranhaltijoiden työtaakkaa keventää, kun samoja asioita esimerkiksi kaavoitukseen liittyen ei tarvitse käydä läpi kolmessa

lautakunnassa.

Vuolteenaho myöntää, että häntä vähän huolettaa tärkeäksi kokemansa liikunnan asema tulevaisuudessa. Varjopuolena on sekin, että osallistuminen kapenee: kun pienillä puolueilla on ollut paikkoja nyt kolmessa lautakunnassa, jatkossa niitä on vain yhdessä.

– Hyvinvointijohtajalla on jatkossa keskeinen rooli. Työtehtävien ja toimenkuvien pitää olla tosi selkeät ja joka osa-alueella tulee olla oma päällikkönsä. Johtaja on se, joka kokoaa yhteen, Vuolteenaho näkee.

Poikkihallinnollinen toiminta on toki tuttua kaupungissa ennestäänkin. Ylivieskassa on ollut esimerkiksi hiihtokeskuksen kehittämisyhmä ja peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa on menossa hanke liikuntareseptien jakamisesta. Liikuntaneuvonta alkoi yhdessä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa toissa vuonna.

Oulussa, 130 kilometrin päässä Ylivieskasta pohjoiseen, liikunta on kuulunut sivistys- ja kulttuuripalveluiden alle jo kahden valtuustokauden ajan.

Liikunnan ja vapaa-ajan lisäksi muita toimialoja ovat varhaiskasvatus, perusopetus, nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus sekä kulttuuri.

Kakku on iso, sillä sivistys- ja kulttuurilautakunta on yksi Oulun kolmesta isosta lautakunnasta sosiaali- ja terveys- ja yhdyskuntalautakuntien lisäksi.

– En kadepä päätöksentekijöitä, se on tavattoman iso kokonaisuus hallita, arvioi liikuntajohtaja **Niina Epäily**.

Tämän vuoksi on tarkkaan pidettävä erillään lautakuntatasoiset asiat ja operationaaliset asiat.

Leveämmille hartioille

Jukka Pekkala SmartSportista on koulutanut liikunnan päätöksentekijöitä pitkään. Miten hän kokee liikunnan aseman suomalaisessa päätöksenteossa?

– Isoissa lautakunnissa liikunta-alan osaaminen on sattumanvaraisempaa. Liikuntalautakuntiin puolueet ovat hakeneet substanssiosaajia, Pekkala taustoittaa.

Hän sanoo panneensa merkille, miten liikunta toimialana on kunnissa laventunut. Ennen se tarkoitti lähinnä kilpaurheilua ja kuntoliikuntaa, nyt ääripäät ovat laajentuneet liikkumattomuuden ehkäisyyn ja hyvinvointipolitiikkaan sekä toisaalta huippu-urheiluun ja elinvoimapolitiikkaan.

Liikkumattomuuden aiheuttamat ongelmat ovat kunnan yhteisiä, ja ne näkyvät esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja terveydenhuollossa, joten ei ole järkeä, että pieni liikunta-asiantuntijoiden porukka yrittää löytää niihin ratkaisuja.

– Poikkihallinnollinen yhteistyö on ihan avainjuttu, Pekkala korostaa.

Liikunta liittyy kiinteästi ainakin nuori-

■ Liikunta toimialana on laventunut. Ääripäitä ovat liikkumattomuuden ehkäisy ja hyvinvointipolitiikka sekä toisaalta huippu-urheilu ja elinvoimapolitiikka.

so-, sivistys-, terveys- ja hyvinvointitoimialoihin. Kaupunkisuunnittelu on keskeinen tekijä, kun pohditaan omatoimisen liikkumisen edistämistä.

– Onko se loppujen lopuksi oleellista, mihiin liikunta kuuluu hallinnollisesti, jos ne konkreettiset, liikkumista edistävät yhteistyön paikat löytyvät, Pekkala kysyy.

– Se, että lähdetään yhdessä hakemaan ratkaisuja, on enemmän toimintatapakysymys: yhdessä asetetaan tavoitteet ja mietitään tapoja, joilla ne saavutetaan. Olen ollut aika hämmästynyt, että poikkihallinnollisuus on vielä ollut niin lapsenkengissä.

Asiantuntijan mielestä pitää miettiä ensin tarpeet ja keinot, ja rakenteita vasta niiden pohjalta.

Kolmen tason tietoa

Tietoa valmistelun ja päätöksenteon tueksi tarvitsevat sekä viranhaltijat että kuntapäätäjät.

Liikuntapalveluiden toimintaa ohjaavat liikuntalaki sekä valtakunnan tason ohjeet ja suositukset. Kuntatasolla sanansa liikuntaankin sanovat kunnan oma strategia, talousarviot, käyttösuunnitelmat, mittarit ja tavoitteet.

Liikuntajohtaja Epäily kertoo, että arviointiin ja mittaamiseen on käytössä paljon erilaisia työkaluja.

Esimerkiksi Oulun kaupungin omasta OukaDW-järjestelmästä saadaan tiedot liikunta- paikkojen kävijämääristä, vuorovarausmää-

ristä ja OuluCard-korttimääristä.

Power BI on reaaliaikaisempi palvelu, joka tarjoaa jopa päivittäistä informaatiota ja näyttää nopeasti poikkeamat.

Keväällä valmistuvassa Oulun kaupungin laajassa hyvinvointikertomuksessa on myös liikuntaan liittyviä kysymyksiä. Syksyllä 2019 Oulun alueella toteutettiin nuorten liikunnan olosuhdekysely.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n eri toimialoja mittaava TEAvisari on liikuntajohtajalle mieluisa työkalu.

– Tätä tykkään käyttää ja seurata. TEA-visarista voi perkata, missä ollaan hyvällä tasolla ja missä on petrattavaa, ja mistä se johtuu.

Yksi puute isoihin tutkimuksiin ja selvitäisiin sisältyy: tieto on monesti vanhaa siinä vaiheessa, kun se tulee käyttöön, sillä tulokset tulevat viiveellä.

Yhtään tutkittua tietoa vähäisempää roolia liikuntajohtaja ei anna asiakasnäkökulmalle.

– Kuntalaispalautteista saadaan hyviä ideoita. Kaupungin linjauksen mukaisesti vastaamme myös kaikkiin kuntalaisaloitteisiin, Epäily kertoo.

Urheiluseuroilla on paljon annettavaa, mitä tulee esimerkiksi vuorojenjaon periaatteisiin tai liikuntapaikkojen isoihin perusrannushankkeisiin.

Asiakkaiden lisäksi hiljaista tietoa on liikuntapalveluiden työntekijöillä.

– Heidän kokemuksensa on arvokasta. Pitkästä työkokemuksesta saa hyvää perspektiiviä, liikuntajohtaja summaa. ■

ENSILUOKKAINEN JOHN DEEREN 4R -SARJA

Vakiona kaikki monipuoliset ominaisuudet: kuormituksen mukaan säätävä voimansiirto, vakionopeuden säädin, maksiminopeuden säädin, liikeherkkyuden säädin, automaattikaasu, työlaitteen kiinnitysavustin, ilmastointi, 4-veto, nykyaikaisin diesel-moottori hydrostaattisella vaihteistolla yms. Saatavilla paljon erilaisia lisälaitteita kuten puskulevy, harjalaite, hiekoitin yms. Kysy lisätietoa ammattitaitoisilta myyjiltämme: www.witraktor.fi/yhteystiedot

witraktor@tt.wihuri.fi | 020 510 10 | witraktor.fi

SLA ry palvelee

SLA:n maksuton webinaarisarja jatkuu vuonna 2021

Varaa ajat kalenteriisi jo nyt tai katso webinaarit myöhemmin SLA:n YouTube-kanavalta. Erillistä ilmoittautumista ei tarvita, linkki Zoom-webinaariin löytyy SLA:n kotisivuilta ja somekanavista.

Menneet webinaarit katsottavissa tallenteena!

Käy kurkkaamassa oheisesta QR-koodista tai SLA:n YouTube-kanavalta menneiden webinaarien tallenteet.

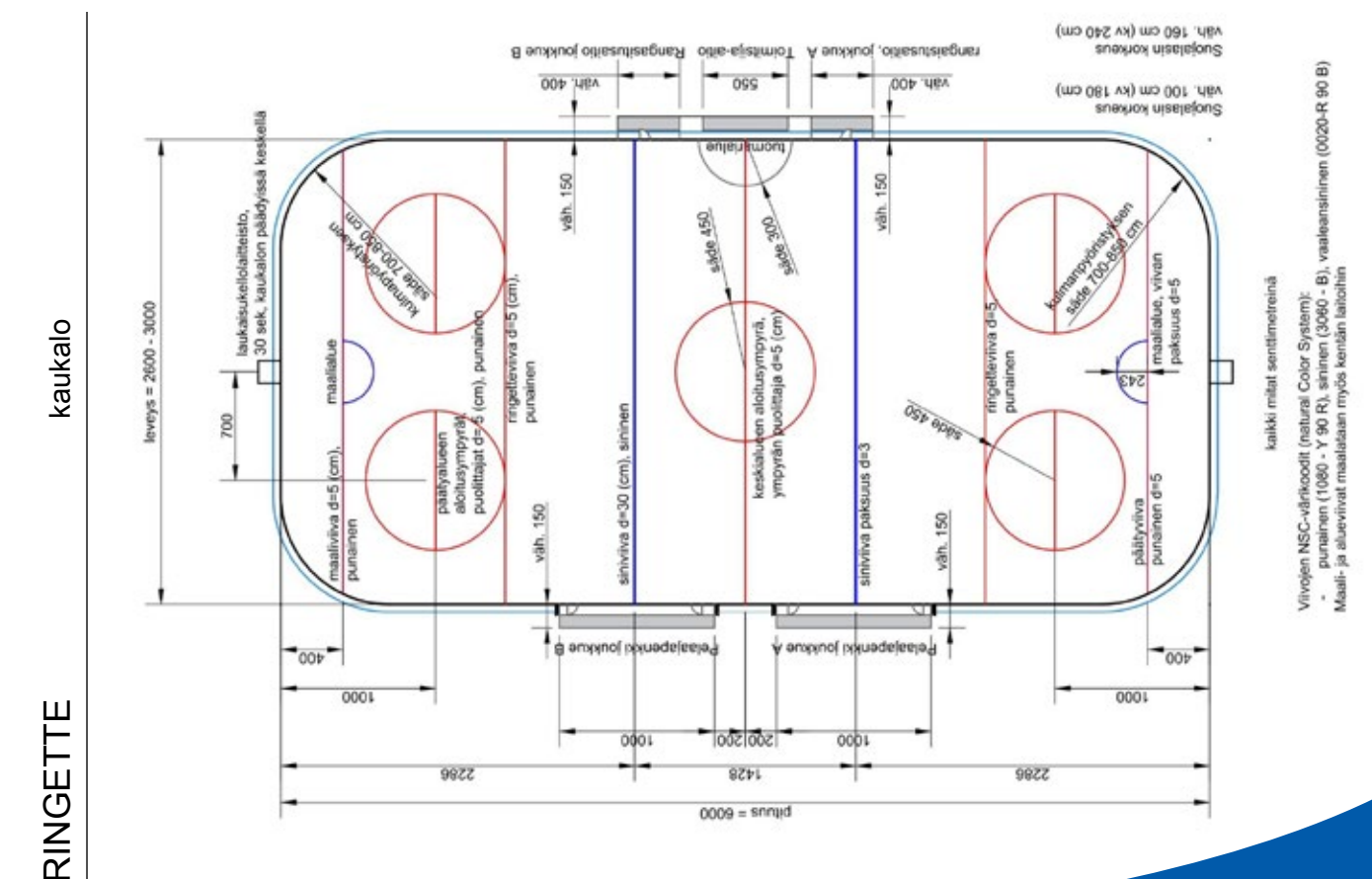
12.3. klo 10-11 Energiatohokas jäähalli - Case Äänekosken Jäähalli

Puhujana Jarkko Piiparinen, Suomen Projektori Oy ja Antti Virmanen, Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

"Äänekosken uuden jäähallin tavoitteena on olla maailman energiatehokkain jäähalli. Kylmäaineena käytettävä hiilidioksidi tekee hallista ympäristöturvallisemman kuin vanhat hallit. Teknisten ratkaisujen ansiosta jäähalli muuttuu energian kuluttajasta energian tuottajaksi. Tässä webinaarissa kuullaan jäähallin tämän hetken kuulumiset sekä se, kuinka tavoitteisiin on päästy."

MITAT JA MERKINNÄT

SLA:n kotisivuilta löytyy lähes 70 lajin suorituspaikkojen päivitettyt mitat ja merkinnät.

Alumiinirunkoinen uimakoppi toiveidesi mukaisilla kuva-aiheilla. Runko alumiiniprofiilia, lattia painekyllästettyä puuta, säätöjalat, seinät 3mm alumiinikomposiittilevyä tulostettuna haluamillanne kuva-aiheilla. Helposti vaihdettavat seinälevyt. Toimitus valmiiksi kasattuna.

Asiakas voi hyödyntää seinärakenteita myös omiin mainostarkoituksiin

www.printtiassa.fi

printtiassa@outlook.com p: 044 9765 240

Myynti ja valmistus Keski-Karjalan Ässä Oy (Printti Ässä)

SLA:n yhteisöjäsenet

Suomen Liikunnan Ammattilaiset SLA ry

Karjalankatu 26, 15150 Lahti, www.sla-ry.fi

SLA:n hallitus

Puheenjohtaja
Tera Heinonen
045 869 3808
tera.heinonen@hartolagolf.fi

Varapuheenjohtajat
Pekka P. Paavola
050 554 5831
pekka.p.paavola@tampere.fi

Marika Uusi-Ilkainen
0440 350 865, marika.
uusiiikainen@gmail.com

Jäsenet
Tommi Lanki
050 559 4145 tommi.lanki@lahti.fi
Marti Rieki
050 565 1730 marti.rieki@islo.fi

Tuire Rinta-Kojo
050 567 0947 [tuire\(at\)spurtti.fi](mailto:tuire(at)spurtti.fi)
Riikka Smolander-Slotte
040 190 9051
riikka.smolander@yle.fi

Teemu Vaalio
040 706 7882
[teemu.vaalio\(at\)gmail.com](mailto:teemu.vaalio(at)gmail.com)

Toimisto

Pääsihteeri Johanna Manninen
040 556 7040 [johanna.manninen\(at\)sla-ry.fi](mailto:johanna.manninen(at)sla-ry.fi)

Yhteyskoordinaattori Elina Siirtola
050 9136311 [elina.siirtola\(at\)sla-ry.fi](mailto:elina.siirtola(at)sla-ry.fi)
[toimisto\(at\)sla-ry.fi](mailto:toimisto(at)sla-ry.fi)

SLA:n jäsenhinnat

- **Henkilöjäsenyys** jäsenmaksu 30 euroa
(päätoimiset opiskelijat, työttömät, eläkeläiset 15 euroa)
Sisältää
 - jäsenlehden kuusi kertaa vuodessa
 - alennukset tapahtumista
 - jäsentiedotteet
 - aktiivista tietoa yhteistyökumppaneilta

- **Yhteisöjäsenyys** jäsenmaksu 320 euroa
 - näkyvyys nettisivuilla, lehdessä ja tapahtumissa
 - alennukset tapahtumahinnoista jäseneksi nimettyjen henkilöiden osalta
 - alennus Liikuntapaikojenhoito.fi palvelusta
 - jäsenlehti kuusi kertaa vuodessa
 - Liikunnan Ammattilainen -lehden ilmoitukset erikoishinnoin

Jäsenmaksut v. 2021 on laskutettu pääsääntöisesti sähköpostitse. Jos et ole laskua saanut, päivitäthän omat tietosi ajan tasalle, toimisto@sla-ry.fi, puh. 050 913 6311 tai www.sla-ry.fi/paivita_yhteystietosi

Asiantuntija palveluksessasi

Enkoralta monipuoliset ratkaisut
liikuntapaikkojen asiakashallintaan!
Etkä maksa turhasta!

enkora

+358 29 000 1770 www.enkora.fi

LEIKKISET

Leikin ja liikunnan edelläkävijä.

Ammattilaisemme Teitä varten:

Tutustu uusiin,
säädettävällä
vastuksella varustettuihin
HydroFit-mallistomme
ulkokuntoilu-
välineisiin!

Välineet sopivat
hyvin eri tasoisille
kuntoilijoille, senioreista
nuoriin ja liikunnallisista
vähän liikkuviin.

Jaana Aarnio
aluepäällikkö PK-seutu
Puh. 040 576 9568

Markus Elo
aluepäällikkö Pirkanmaa
Puh. 040 539 8556

Panu Kekäle
aluepäällikkö Itä-Suomi
Puh. 044 975 0522

Sari Korsström
aluepäällikkö
Varsinais-Suomi
Puh. 050 365 4782

Hanna Bragge
aluepäällikkö
Pohjois-Suomi
Puh. 040 719 6658

Eki-Eemeli Känkänen
projektipäällikkö,
suunnittelijat
Puh. 044 358 9119

Jussi Niskala
Liiketoimintapäällikkö
Puh. 050 575 9877

Anu Koort
aluepäällikkö Keski-Suomi,
Pohjanmaa, Etelä- ja
Keski-Pohjanmaa
Puh. 050 550 8449

Tomi Mäkilä
toimitusjohtaja
Puh. 040 0212 776

